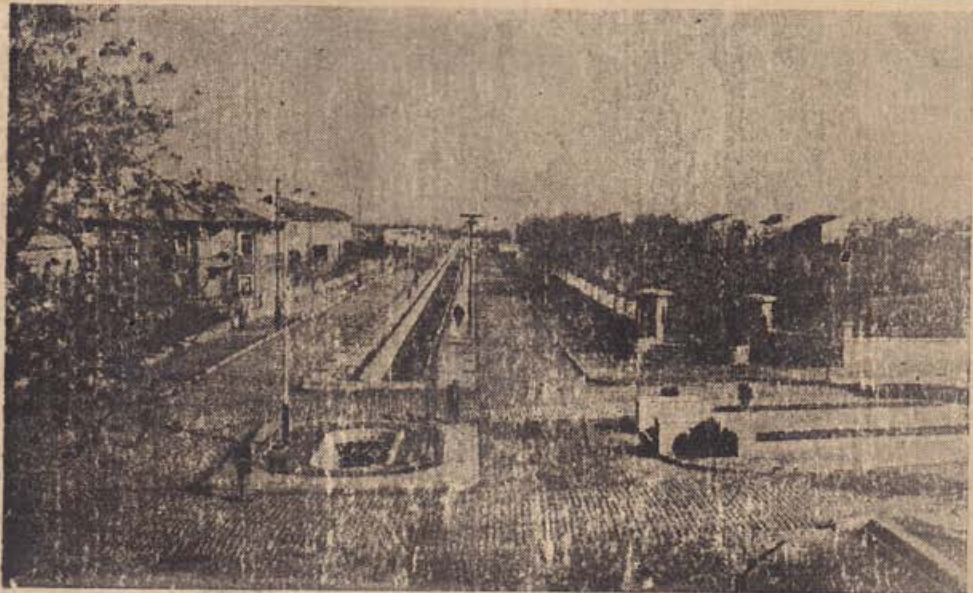

Kalkınan Malatya

Hazırlayan
SALİH SAN

Yayımlayan
San Yayımevi — MALATYA
1955

KALKINAN MALATYA

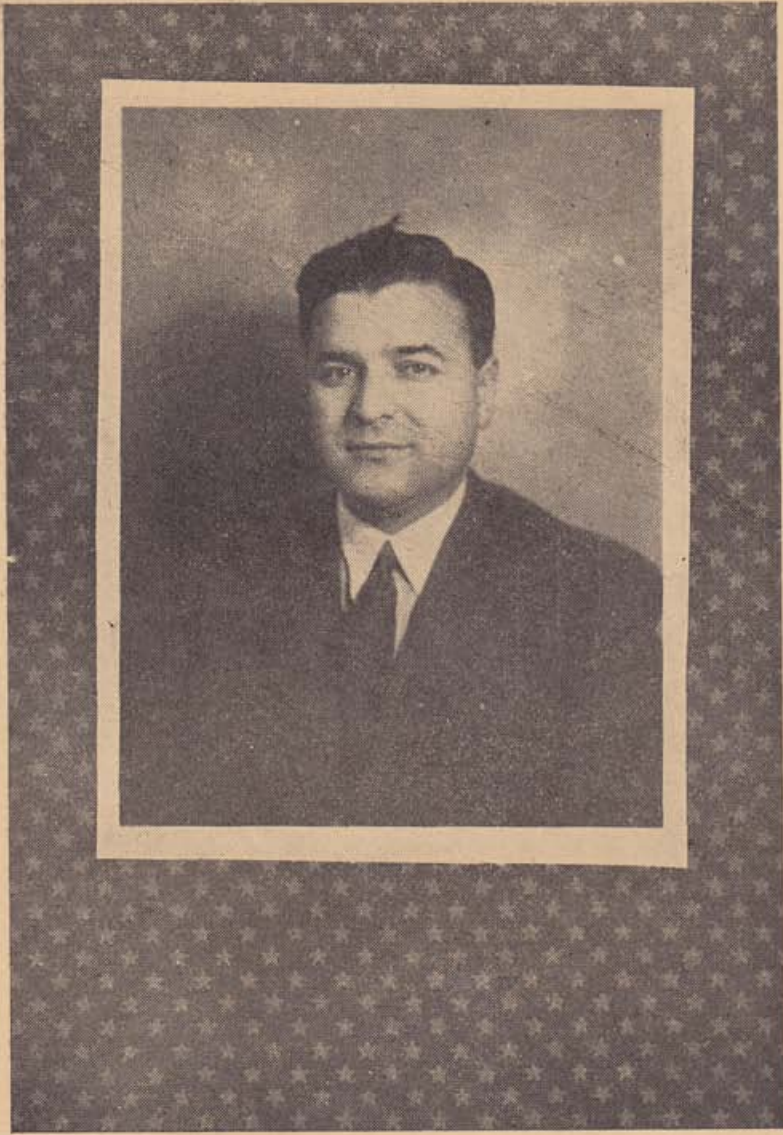
HAZIRLAYAN .

SALİH SAN

YAYIMLAYAN
SAN YAYIMEVİ — MALATYA
1955

Muhterem Malatya Valisi
AHMET TEKELİOĞLU'na
en derin hürmetlerimle

S. SAN

Malatya'da dürüst idaresiyle sevilen ve sayılan
Sayın Valimiz Ahmet Tekelioğlu

Yazan : Malatya Valisi Ahmet Tekelioğlu

Eski öğretmenlerden Salih San tarafından «Kalkınan Malatya» adı altında bir kitabın bastırılmak üzere olduğunu memnuniyetle gördüm.

Malatya; Antitorosların çevrelediği büyük ovalarıyla, bol sularıyla ve müstesna iklimiyle hakikaten kalkınma yolunda koşmaya müsteit, parçasıdır.

Malatya ziraat, meyvecilik itibarıyla esasen isim yapmış bir bölge-mizdir.

Yeni kurulacak olan ve 1956 yılında istihsal kampanyasına girecek bulunan Malatya Şeker Fabrikası ise Malatya çiftçisini şimdiye kadar görmediği ve ummadığı bir nisbette kalkındıracaktır.

Şahnehan suyunun Malatya ovasını bereket diyarı haline getirmesi tahakkuk etmiş bir projedir. Tohma'nın suyu yükseltilerek Yazıhan ovasını bir Nil arazisi haline getirmesi ve bütün Malatya'yı tenvir edecek ve sanayiini geliştirecek bir elektrik bolluğu yaratması ise Malatya'nın yakın istikbalidir.

Ben, çok sevdiğim güzel ve yeşil Malatya'nın Allahın verdiği bu çok zengin ve çok feyizli membalarından uzun seneler neden istifade edemediğini daima üzüntüyle düşündüm. Çünkü, Malatya yukarıda kısaca tablosunu çizdiğim imkânlarıyla yalnız Malatya vilâyeti halkı için değil, fakat Türkiye için de mühim ve iktisadî bir bölgedir.

İnşallah Salih San arkadaşımız on sene sonra aynı kitabın ikinci bir benzerini vücade getirdiği zaman şu kitap pek zayıf ve sönük kalsın.

Müellife teşekkür eder, muvaffakiyetler dilerim.

Ö N S Ö Z

Kökü; Eti çağındanberi gelen katıksız Türk tarihine kadar uzamış, sırtı Antitorosların silsilelerinden olan Beydağı'na dayalı, taşıyle, toprağıyle mert ve cömert Malatya: Tabiatın her türlü güzelliğinden nasibini almış müstesna şehirlerimizden biridir.

L'illustration de L'Orient Malatya adlı broşürde Malatya'nın Pek muhterem eski Valisi Ahmet Kınık «Zümrüt Malatya» başlıklı yazısında: «Yurdumuzun her köşesi bir başka güzellik, bir başka zenginlik yuvasıdır.

Fakat Malatya nefsinde bütün bu güzellikleri toplamış bir buket gibidir.

Onun için Malatya'ya sade Yeşil Malatya değil, Zümrüt Malatya demek daha yerinde olur» diyor.

Bu az ve öz yazıda Malatya pek güzel ifade edilmiştir. 700 küsur yıldanberi düşman istilâsına uğramamak bahtiyarlığına kavuşmuş olan Malatya, bu müstesna şansından zamanında istifade edememiş, her Anadolu şehri gibi imparatorluğun ihmaline uğramış, ancak Cumhuriyet devrinde gelişme imkânlarına kavuşabilmiştir.

Şimdi bu gelişme hamlesi daha seri ve daha esaslı atılmaktadır. «Kalkınan Malatya»nın ümitli çehresini kitabımızın sayfaları arasında, kıymetli arkadaşlarımızın selâhiyetli kalemlerinden çıkmış yazılarında daha net görmüş ve müşahede etmiş olacaksınız.

Âdetiyle, an'anesiyle karakteristik, tabîi durumuyla şirin, garipdest ve canayakın sekenesiyle «Dilber Belde» diye tavsif edebileceğimiz «Kalkınan Malatya»yı sizlere bu kitapla tanıtabilirsek kendimizi bir memleket vazifesi yapmadan doğan ruh huzurluğu içinde hissetmiş olacağız.

GEÇMİŞTE MALATYA :

Yazan : Salih SAN

Halk dilinde Meletye diye telâffuz edilen Malatya adını Meliten-Melet-Meletya kelimelerinin dilden dile dolaşması sonucu olarak bir kelime değişmesinden doğduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

Araplar da Malatya'ya Maltin demektedirler.

Tarihte mevcut Meliten Sitesi'nin bu coğrafi saha üzerinde kurulmuş olması ve Eski Gözene Nahiyesi mıntıkasında akan bir suya Melet suyu adının verilmesi, bu civarda Melet Kelerisi adı verilen bir oymağın bulunması; yukarıdaki tezin doğruluğunu açıklamış oluyor.

İndere'deki mağara. İspendere yolu üzerindeki Dolma Tepe Höyüğü, Köse Höyük, İmamoğlu Höyüğü, Tohma civarındaki Hasırcı Höyüğü, Aışar Höyüğü, Mahmudi Höyüğü, Maltepe, Topraktepe, Saman Köyü

Eski Malatya: Hötümdede Minaresi

Höyükleri, Eski Malatya harabeleri Meliten Sitesi'nin zamanımıza intikal eden âsarındandır.

Eski eserleri ve höyükleriyle bu site Mezopotamya ellerindeki sitele-re benzer. Eski Malatya surları bu sitenin iç kalesi şeklinde bulunuyordu.

Malatya, Basra ve Samsun arasındaki eski yolun güzergâhında bulunması dolayısıyla eski çağlardaki akınlara hedef olmuş, bu sebeple sık sık el değiştirmiştir.

Aslantepe mevkiinden çıkarılmış bir geyik tasvirine havi heykel Türkiye'den alınarak Fransa'daki Luvr Müzesi'ne götürülmüş; bu heykelin bir benzeri de yine Aslantepe mevkiinde bulunarak İstanbul Müzesi'ne konulmuştur. Bu heykeller Eti medeniyeti eserlerindendir. Ayrıca Karakuyu'daki Eti su bendi de yapılan araştırmalar sonucu bulunmuştur. Bunlar, Malatya tarihini tarih öncesine götüren birer canlı vesikadır.

Profesör M. Dölaporte'un 1932 yılı yazında Aslantepe'de yaptığı hafriyat neticesinde çıkarılan birçok eserler meyanında Eti Prensi Sulumili'ye ait üç metre uzunluğunda, iki ton ağırlığında gayet kıymetli bir heykel de bulunmuş ve Ankara Müzesi'ne gönderilmiştir.

Bu vesikalarla, Malatya sakinlerinin M.Ö. 40 ıncı asırda Anadolu'ya gelen aslen Turanlı kavimlerden oldukları hakikatini öğrenmiş bulunuyoruz.

Malatya'nın çok eski sakinleri sanatkâr ruhlu kimselerdi. Bir muharebede Mısırlılar bu bölgeden onbeş bin san'at ustasını esir alarak memleketlerine götürmüşlerdir.

Tohma Çayı üzerinde Kırkgöz Köprüsü

M.Ö. 30 uncu asırda Asur kralları Malatya civarına kadar gelmişler, M.Ö. 2600 yıllarında Akadlı Sargon ve Naramsin tarafından Malatya zapt edilmiştir.

M.Ö. 14 -13 üncü asırda Malatya, Anadolu'da tam bir nüfuz sahibi olan Eti İmparatorluğunun eline geçti. Bu imparatorluğun parçalanmasıyla Malatya'da Milit (Melet) Krallığı kuruldu.

M.Ö. 13 üncü asırda Asur Kralı Tiglatpalasar tarafından Malatya harabeye çevrilmiştir. Yakıldı, yıkıldı.

M.Ö. 859 yılında Salmanasar'la Hititlerin arasında 26 sene süren uzun muharebelerde Malatya'nın elden ele geçtiğini ve bu arada birçok zararlara düçar olduğunu görüyoruz.

Kral Menvas'ın Malatya'ya geldiği, buradan Palu'ya geçtiği kayalara yazılmış kitabelerden anlaşılmaktadır.

M.Ö. 600 yıllarında Asurlularla Hititlilerin inkiraz bulması üzerine Malatya bölgesi Dikran'ın, M.Ö. 525 e doğru da İran Hükümdarı Dara'nın idaresine geçmiştir.

İsos Muharebesi'nden sonra İskender'in müteakiben Selefkos'un elinde bulunan bu bölge çeşitli akınlara hedef olmuş; Halife Ömer zamanında Halit İbni Velit'in kumandanlarından Süleyman Bin Rebiatülbehali tarafından İslâm hâkimiyetine geçirilmiştir.

Bir ara Romalıların idaresine geçen Malatya, M.S. 600 yılında Emevî Hailfesi I. inci Velit zamanında tekrar Arapların eline geçti.

Tekrar Şarkî Romalıların hâkimiyeti altına giren Malatya, Hüseyin Gazi'yle, Malatya'da doğduğu rivayeti kuvvetli bulunan oğlu Battal Gazi taraflarından hicri 117 yılında Romalıların elinden geri alınmıştır.

Burada Battal Gazi için Millî şairimiz Behçet Kemal Çağlar tarafından yazılan bir şiiri gözden geçirmek faydalı olacaktır. Battal Gazi, efsaneleşmiş büyük bir Türk kahramanıdır.

BATTAL GAZİ DESTANI'ndan (*)

«Abdul Vehab öylesine, döktü dil,
Muhammet de Rum'a bağladı meyil.
Güç hal ile girebildi uykuya.
Rüyasında ayan oldu Cebrail.

Dedi ki kusursuz niyet cesaret,
Ama sana nasip bundan ibaret,
Üzülme, gam yeme ola ki bir gün,
Adın geçce oralarda beş nöbet.

(*) Kahramanlar diyarı Malatyamızla ilgili bu şiir Malatya Postası gazetesinden alınmıştır.

Gün gelip te buna bir sözlü ola,
Gücünde Hamza Ali gizli ola,
Malatya şehrinden kopa bir yiğit,
Uzun boylu, buğday benizli ola.»

«Şehirde top gibi patladı haber,
Battal nenin nesî bilirler,
Yatalaklar bile kalkar yerinden,
Malatya Battal'ın ardına düşer.

-Canlı bayrak taşıyormuş burcumuz,
Ya şehit, ya gazi olmak borcumuz,
Taş üstünde taş kalmasın ne çıkar,
Yeni bir Malatya yapmak borcumuz.

Gitme diyen korkak karı boş olsun,
Ölüm, koynumuza giren eş olsun.
Kâbe kuran İbrahim'e dönelim.
Kanımız harç, kemiğimiz taş olsun.»

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Malatya Hicri 140 yılında Kostantin'in Hicri 165 de Harunürreşit'in, Hicri 223 yılında Bizans İmparatoru Teofilos'un eline geçmiştir.

Hicri 232 yılında Halife Mütevekkelalellah zamanında Malatya Emiri Emir Ömer'in Bizanslılar üzerine şiddetli akınlar yaptığını görürüz. Malatya Valisi Ömer Bin Abdullah'ın Bizanslılarla yapılan muharebede maktul düşmesi üzerine Malatya yine Bizanslıların eline geçti. Böylece Malatya, âdeta elsende oynar gibi Araplarla Bizanslıların hâkimiyeti arasında uzun yıllar mekik dokudu.

Bundan sonra Malatya'nın Danişmendi'lerin idaresine geçtiğini görmekteyiz.

Asıl adı Ahmet olan Danişmend Gazi'nin, Seyyit Battal Gazi'nin hemşiresiyle Malatya Emiri Emir Ömer'in izdivacından olma Nazirelce-mal'in Türkmen beylerinden Ali Bin Nasar'ın evlenmesinden dünyaya geldiği ve aslen Malatya'lı olduğu rivayet edilir.

Danişmend Gazi M. S. 1100 yılında Malatya önlerinde Haçlı ordu-suna karşı yaptığı muharebede parlak zaferler kazanmıştır. Bilâhare Urfa Kontu Baudouin tarafından zaptedilen Malatya'yı geri aldı.

Danişmend Gazi Niksar'da gömülüdür.

Selçuklular elinde bulunan Malatya, M. S. 1121 de Melik Gazi tarafından zaptedildi. Melik Gazi'nin ölümünden sonra Ayniddevle Danişmendoğullarının Malatya şubesini tesis etmiştir. Ayniddevle'nin ölmesiyle yerine oğlu Zülkarneyn tahta geçti. Bu sırada Sultan Mesut Malatya'ya taarruza başlamıştı. Küçük Zülkarneyn'in annesinin ricası üzerine Mesut, Malatya'yı Selçuklulara tâbi kılmak şartıyla zaptan sarfı-nazar etti ve Danişmendlilere bıraktı.

M. S. 1169 yılında İkinci Kılıçarslan Malatya'yı aldı. Böylece Danişmendlilerin Malatya'daki saltanatlarına son verilmiş oldu. Kılıçarslan vefatında Malatya'yı İzzetin Kayser Şah'a vermiştir.

Bundan sonra İzzettin Keykavüs'ün Malatya Hâkimi olduğunu müşahede ediyoruz. İzzettin Keykavüs'ün Kayseri'de Selçukî tahtına oturmasıyla de Alaeddin Keykubat Malatya'ya getirildi.

Hicri 703-716 yılları arasında Olcayto'nun kumandanları tarafından Malatya harap edildi, halkı çeşitli işkencelere maruz kaldı.

Selçuklulardan sonra da Malatya Zülkadriye Devleti'nin idaresine geçti.

Hicri 800 yılında Malatya, Timurtaş Paşa tarafından zaptedilmiştir. Sırasıyla Timur'un, Mehmet Özbey'in, Akkoyunlulardan Uzun Hasan'ın, Yavuz Selim zamanında da Osmanlıların idaresinde kaldığı görülen Malatya, Eski ve Yeni Malatya diye mütalâa edilmektedir.

Tarihte Malatya diye bahsedilen yer; Eski Malatya'dır. Burası halen Yeni Malatya'nın tarihi eserlerle dolu güzel bir nahiyesidir. Vilâyet merkezinin bulunduğu Yeni Malatya'nın eski adı Aspuzi idi. Eskiden Eski Malatya'nın yazlık yeri ve güzel bir mesiresi halinde bulunuyordu. 1839 yılında Hafız Paşa idaresindeki Osmanlı ordusunun Eski Malatya'da kışlaması ve buradaki kışlık evlerine dönemiyen Malatyalıların yazlık binalarının bulunduğu Yeni Malatya'da kışı geçirmek, yazlık evlerini tevsi ve geliştirmek mecburiyetinde kalmaları; ordu tarafından Eski Malatya'nın oturulmaz hale sokulması Yeni Malatya'nın kurulmasına sebep olmuştur.

Eski bir tarihi olan Eski Malatya'ya bakılırsa yakın bir tarihi olan Yeni Malatya'nın inkişafına hayran olmak ve buraya dev adımlarıyla gelişen bir şehir demek yerinde olur.

Turistik bakımdan Malatya görülecek vilâyetlerimizden biridir. Bu konuda Eski Eserler ve Müzeler Umum Müdürlüğünün 27/IV/1954 tarih ve 1708 sayılı yazılarına ilişik olarak vilâyetimiz Maarif Müdürlüğüne

gönderdikleri bir tetkik yazısını bilgi için sayfalarımıza almayı faydalı buluyoruz.

M A L A T Y A

1838 yılında Hafız Paşa kürtlere ve Suriyeyi istilâ etmiş olan Mısır ordularına karşı askerî harekâtı idare ettiği sırada 12.000 kişi kadar olan Malatya halkını her sene yaz aylarını geçirmek üzere gittikleri Asbusu'ya gitmeğe dâvet etmiş ve boşalan şehire de ordularını yerleştirmiştir. Bundan sonra Asbusu Malatya ismini almış ve terkedilen şehire de Eski Malatya veya Eski Şehir adı verilmiştir.

Eski Malatya ismini taşıyan primitif şehir ikinci iskân yeridir. İlk önce Malatya'nın kuzey doğusunda, Eski Malatya'nın güneyinde bulunan Orduzu köyünde Aslantepe denilen yerde bulunuyordu. Şehir Hititlerin dilinde çivi yazısıyla Maldya daha sonra Asur ve Urartu kaynaklarından Melid veya Melidden olarak geçmektedir.

1894 yılında yapı taşları arayan bir köylü tarafından burada meydana çıkarılan bir arslan avı sahnesini temsil eden kabartmanın 1895 yılında neşriyle Aslantepe dikkati çekmiştir. Burası bundan sonra 1907 de H. H. Riga ve 1928 de Hans H. Von der Osten tarafından ziyaret edilmiştir.

Burada Louvre adına 1932-1933-1938-1939 yıllarında ve Académie des Inscriptions et Belles Lettres adına Prof. Or. C. A. Schaeffer tarafından 1946-1948 ve 1951 yıllarında kazı yapılmıştır.

Eski Malatya'daki kazı sırasında Türkler tarafından inşa edilmiş bir sarayın kalıntıları ile karşılaşmıştır. Saray Sargon II sarayının harabeleri önüne tuğla bir duvar örülerek ve içi geç Hitit tabakasından alınan toprakla doldurularak elde edilen düzlük üzerine kurulmuştur. Bunlar temizlenerek altından «Aslanlıkapı» adı verilen kapı meydana çıkarılmıştır.

Aslanlıkapı: Kuzey doğu - güney batı istikametindeki paralel duvarlardan müteşekkil dikdörtgen bir yapıdır. Bu paralel duvarlar iki iç avlu teşkil etmek üzere bölme duvarlarıyla ayrılır. Paralel duvarlardan biri 12. M. diğeri 7.25 M. dir. Kapıda sağ yandaki güney seti süsleyen beş kabartma bulunmuştur. Kabartmalar arasında arslan kabartmaları ile Libasyon (Tanrılara içki sunma sahnesi) sahnelerinden ibarettir. Bunlarla beraber Hiyogrolifli kitabeler de bulunmuştur.

Arsanlı kapı'da bulunan kabartmalar Çorum vilâyetinde Boğazköy (Hatusas) yakındaki Yazılıkaya'daki eserlerle olan benzerliğinden yazılı

kaya eserlerinden az sonraya M. Ö. XIII. üncü asrın sonlarına tarihlenmektedirler. Kazı sonunda tepenin merkezi kısmında Hitit İmparatorluğunun sonlarına ait bir tabakadan sonra Geç Hititlere ait altı tabaka ve üzerinde Asurlulara ait üç tabaka ile Türklere ait bir tabaka bulunmuştur. Burada kapı ve avlu ile irtibatı olan bir saray tesbit edilmiştir.

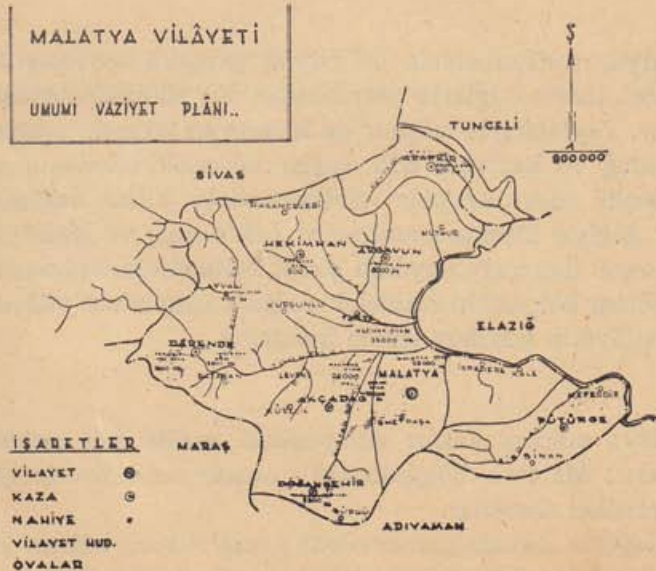
Malatya'da bulunan eserler Ankara Arkeoloji Müzesinde kazı esnasında bulunduğu şekilde tertip ve teşhire arz olunmuştur.

MALATYA'NIN COĞRAFI DURUMU:

Yazan: Salih SAN

Nüfusu:

Malatya vilâyet merkezinin şehir nüfusu 48.621, merkez köylerinin nüfusu 83.672 dir. Şehir ve merkez köylerinin nüfus toplamı 132.293 dür. Bütün mülhakatıyla birlikte vilâyet sınırı içindeki nüfusu 330.023 dür. Bir kilometre kareye 24 kişi isabet etmektedir.

Yüz ölçüsü:

Malatya vilâyet merkezi 3.944 kilometre karedir. Bütün mülhakatıyla birlikte 13.624 kilometre karelik bir mesaha arz etmektedir.

Sınırı:

Malatya: Şimalden Sivas, Erzincan; doğudan Elâzığ, Diyarbakır; cenuptan Urfa, Adıyaman; batıdan Maraş ve Sivas vilâyetlerimizle çevrilidir.

Yüksekliği:

Malatya vilâyet merkezi istasyonda deniz sathından 875 metre ve vilâyet merkezinin en yüksek noktasında ise 925 metre yüksektedir. Vilâyet sınırları içinde umumî arazisi 400 ilâ 2747 metre arasında değişen bir yükseklik arzeder.

Jeolojik durumu:

Arazi genel olarak kilsidir. En yüksek noktalarında bile bazı deniz hayvanları fosillerinin bulunması bu bölgenin çok eski zamanlarda denizle kaplı olduğunu ispatlamaktadır.

Ovalarının çakıllı ve kumlu, Beydağı bölgesindeki tuzlanın da bulunması yukarıdaki tezin doğruluğunu belirtmiş oluyor.

Dağları:

Malatya, Antitoroslarla iki büyük parçaya ayrılmıştır. Şimal bölümünün dört tarafı dağlarla çevrilmiştir. Bu bölümün ortasında geniş bir ova vardır. Yaylalarıyla meşhur bu kısmın en yüksek noktası 2747 metredir. Akçadağ ve Karadağ adlı dağlar buradaki silsilenin en yüksek zirvelerini teşkil eder. Arapkir mıntıkasındaki Yama dağları silsilesinden Sarıçiçek dağıyla Tohma şimalindeki Lelek dağı ve Malatya vilâyet merkezinin sırtını dayadığı Beydağı şimal bölümünün bellibaşlı zirvelerinden sayılır. Cenup bölgesinin bellibaşlı dağları Adıyaman vilâyetinin ayrılmasıyla bu vilâyetin sınırları içinde kalmıştır.

Ovaları:

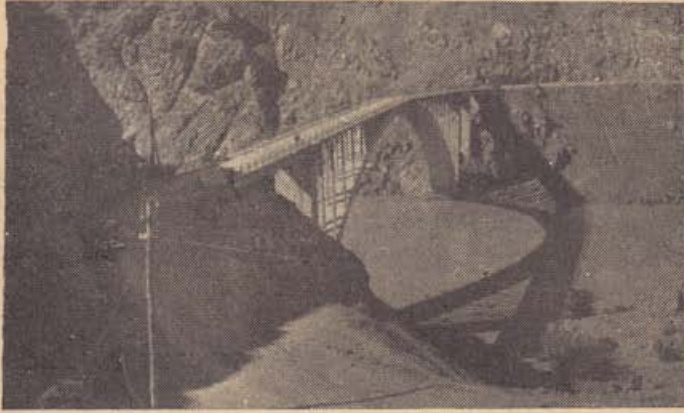
Malatya merkez kazası dolayındaki ovalar 800 metre yüksekliğine kadar varır. Malatya bölgesindeki ovalar umumiyetle çakıl taşı dolu kumlu araziden ibarettir.

Beydağıyla Karadağ arasındaki geniş ovanın hâkim bir yerinde kurulan Malatya merkezinin civarı bağ ve güzel bahçelerle süslenmiştir.

Malatya ovasının devamı olan Akçadağ'ın Ahraç Düzü adı verilen ovası fevkâlade güzel ve mümbittir. Bu mümbit ovada pek isabetli olarak Sultansuyu Harası kurulmuştur.

İklimi:

Arazinin denizden uzak ve yüksek olması dolayısıyla iklimi oldukça serttir. Kışı sert, yazı sıcak olur. Bazı noktalarda muvassalayı kesecek kadar kar yağar. Şubattan sonra ne kadar çok kar yağsa dahi yer tutmaz.

Elâzığ - Malatya yolu üzerinde Kömürhan köprüsü

Vilâyet mıntıkasında en kuvvetli soğuk -18 ve en kuvvetli sıcak $+38$ olarak tesbit edilmiştir.

Malatya Anadolu'muzun doğu ve cenup yaylaları iklimiyle Orta Anadolu iklimi arasında bir köprü vazifesi görür. İlkbahar ve sonbaharı çok yağmurludur. Vasati yağmur miktarı 500 mm. dir. En çok yağışlı yıllarda yağış miktarı 600-700 mm. yi geçmez.

Dağlardan henüz karlar erimeden ova kısmında sıcaklar başlar, ağaçların rengarenk çiçekler açtığı görülür.

Arapkir bölgesi karlık ve ormanlık arazi iklimini arzetmektedir. Malatya'nın şimal kısmı Orta Anadolu, Cenup kısmı da Suriye iklimine yaklaşıp.

Akarsuları:

En büyük akarsuyu Fırat'tır. Fırat vâdisinin mecrasına isabet eden kısımların çok mümbit olduğu görülür.

Malatya'nın şimalinde Söğütlü Çay, Eymir Çayı, Kozluk Çayı, Miran

Çayı, Kuruçay, Berenge ve Beyler deresiyle, Tohma suyu vardır. Kernek memba suyu ise şubat başıyla ağustos ayı arasında akar.

Membaî Kâhta dağlarında olan ve Pötürge'den geçen Şiro Çayı, Cevizlisu da Malatya mıntıkasının önemli akarsularındandır.

Malatya bölgesindeki akarsular tamamıyla Fırat'a akar.

Malatya civarındaki Derme suyundan başka Horata suyu, Yeşilkaynak ve Orduzu suları şehrin içme suyu ve bağ, bahçelerinin sulama ihtiyacını karşılar.

Sultansuyu, Sürgü, Melet, Ebemendik suları da Yeşil Malatya'nın gelişmesine yararlı akarsuların başlıcalarındandır.

Madenleri:

Hekimhan'ın Hasaengelebi nahiyesinde Divrik şuhabatından olan işlenmemiş demir ve kömür madenleri bulunmaktadır.

Merkez nahiyesine bağlı Hatunsuyu köyünde Linyit madeni bulunur. Pötürge kazası köyleri civarında hostolif ve meşcureler mevcuttur. Akçadağ'ın Levent nahiyesinde ise kömür madeni vardır.

Güzel Malatya'mızı halk şairlerimizden Hikmet Tuna çok yerinde tasvir etmiştir.

MALATYA (')

Malatya dediğin dağlar içinde,
Bülbüller öter güller içinde,
Gezer güzelleri bağlar içinde,
Şehirler içinde birdir Malatya.

Baharda gülleri renk renk açılır,
Kokusu etrafa ne hoş saçılır,
Bilmem Malatya'dan vaz mı geçilir?
Cennetin emsali yerdir Malatya.

Erisin de kalksın dağının karı,
Açılsın gülleri kırmızı sarı,
Dağlarının dibinde çiçekli kuru,
Şehirler içinde güldür Malatya,

(') Malatya'da intişar eden Malatya Postası gazetesinden alınmıştır.

Ceylânı gezer dumanlı dağında,
 Türküler söylenir bahçe bağında,
 Gençleri gezer Kernek yolunda,
 Çiçeğe bürünmüş gelin Malatya.
 Koyun kuzu meler çimenlerinde,
 Kuğular uçar akan derelerinde,
 Güzelleri gezer çiçek elinde,
 Malatya, Malatya şirin Malatya.

Malatya Hükümet Meydanı

TÜRKÜLERİYLE MALATYA'M (*)

Göğüsten boşalan bir nefestir bu;
 Gözde kalmayacak bir hevestir bu;
 En tatlı, en ince, en hoş sestir bu;
 «Malatya, Malatya bulunmaz eşin,
 Gönülleri çöştürür ayın, güneşin..»
 Nakış, «Kudret» tense, Mişmişindedir,
 Malatya, bir büyük aşk içindedir..
 Bu türkü, senin için değil de nedir?
 «Elinin gınasın al eylemişler,
 Gözünün sürmesin bol eylemişler..
 Venk'te, Orduzu'da sevda, bir sihir:
 Derme, akışıyle ince bir şiir..
 Ve kernek, bir türkü söyler gibidir:
 «Anom, anom; anom anom,
 Kernekli misin.?»

(*) İstanbul'da yapılan Kayısı gecesinde dağıtılan 16/4/1951 tarihli Mişmiş gazetesinden.

Malatya, gönlümde aşk için saklı,
Pembe - Mor akşamı, altın şafaklı,
Bahçeler, Bahçeler telli duvaklı...

Bahçeye indim de taş bulamadım,
Bir yüzük yaptırdım, gaş bulamadım..»

Aşk, seven kalp için bir büyük yükür.
Ümitle ıslanan bir çift kirpiktir..
Hayal, Örgü örgü; iplik iplik;
«Makarada ipliğim loy,
Asiya da benim kekliğim..»

Her türlü, bir aşkı saklar içinde..
Her aşk, bir vuslatı bekler içinde..
Malatyam tüliden bir seher içinde:

«Yurda salar mis kokulu peteklerini,
Süslemişir Beydağının eteklerini..»

Malatya, aşkınla Dil hasta gibi!..
Malatya, dillerde bir beste gibi,
Malatya, her yerde her seste gibi..

«Malatya, Malatya bulunmaz eşin,
Gönülleri coşturur ayın, güneşin..»

MESUT

SU İŞLERİ CEPHESİNDEN MALATYA VİLÂİYETİ

Yazan :
Yüksek Mühendis
Korkut ÖZAL

A) Halî hazır vaziyeti:

1 — Coğrafi Durum:

Malatya Vilâyeti memleketin oldukça arızalı bir mıntıkasına rastla-
maktadır. Vilâyetin vasatı rakımı 1200 ün üzerindedir. Bilhassa kuzey
tarafı tamamen dağlık olup ekime müsait arazi şöyle böyle yoktur. Gü-
neye doğru inildikçe arazilerin yatıklaştığı ve ekime müsait sahaların
teşekkül ettiği görülür. Kuru çayın güneyinde ise Malatya plâtosu mev-
cuttur. Plâtonun güneyinde ve Beydağı'nın arızaları vilâyeti sınırlandı-
rır.

2 — Hidrolik Durum:

Vilâyet, arızaların bol ve rakımların yüksek olmasından dolayı su kaynakları bakımından zenginlik arzeder. Kış yağışlarının umumiyetle kar şeklinde düşmesi akar suların sarfiyatlarını yaz ayları zarfında çok yüksek değerlere eriştirir. Bu yüksek sarfiyatlar kış başlangıcına kadar sabit olarak devam eder. Mıntikanın bütün akar suları Fırat sahilinin sağ sahilinde bulunup havza büyüklüklerine göre (Tohmaçayı, Kuruçay, Şiroçayı, Arapkirçayı, Elekiçayı, Söğütlüdere, Şişmançayı, Kirmehmet deresi) dir.

Bütün akar sular istikrar kesbetmiş olup (Bâzı küçük yan dereler hariç) taşkın tehlikesi yoktur.

3 — Su İşleri Faaliyetleri:

a. Mahalli Teşebbüsler:

Mıntıkada arızaların fazla olmasından dolayı ekime müsait arazi gayet kıymetlidir. Akar su yataklarının derinde olması taşkın ve bataklık mevzularını önlediğinden mahalli çalışmalar tamamen sulama mevzularına inhisar etmiştir. Denilebilir ki halk en küçük bir arazi parçasını dahi sulamak için bütün imkânları ile çalışmış, fevkalâdenin üzerinde bir başarı göstermiş büyük kelimesiyle ifade edilebilecek sulamaları dahi başarmıştır. (Malatya Derme ve Şahnahan suları üzerinden yapılan tarihi sulamalar halkın bu çalışkanlık ve ileri görüşünün delilleridir.)

Ancak yapılan inşaatlar mahalli teşekküllerin imkânları içinde kalmış ve teknik bakımdan bâzı kusurlar ok gelmiştir.

Binnetice:

Devlet eliyle yapılan inşaatların başlamasından önce çok büyük sahalarda sulanmasına imkân bulunamamış ve yapılan sulamalarda da teknik hatalardan dolayı tam bir istifade temini kabil olmamıştır. Devletçe yapılan inşaatlardan önce mahallî teşebbüslerin 14.000 Hk. (1. H.k 10 dönüm) lık bir sahayı iska ve irva ettiği tahmin edilmektedir.

b. Devlet Faaliyetleri:

Vilâyet dahilindeki su konuları 1932 senesinde ele alınmış ve gittikçe genişliyerek bu güne kadar devam ede gelmiştir.

1932 senesinden 1938 senesine kadar 6 senelik etüd ve plânlamayı müteakip inşaatlara başlanılıp şu inşaatlar kısmen veya tamamen ikmâl edilmiştir.

Derme sulama şebekesi inşaatı,

Sürgü çevirme kanalı inşaatı,
Doğanşehir Ovası sulaması inşaatı,
Arapkir bahçeleri sulaması inşaatı,
Şahnahan sulaması inşaatı,

Bu inşaatlar kısmen tamamlanmış olup eksik olanlar da 1956 senesi sonunda tamamlanacak ve bu şekilde 25.000 Hk.lık bir sahanın fennî olarak sulanması temin edilecektir.

Kurutma, taşkın koruma, akar su düzenlemesi, enerji yönlerinden muntıkada (Bâzı küçük mevzular hariç) hiç bir konu yoktur.

B) Müstakbel imkânlar:

1 — Sulanacak sahalalar:

Vilâyet dahilinde ekime müsait ve sulanacak durumda 70.000 Hk. yüz ölçümünde saha bulunmaktadır. Bu sahaların hepsini sulama imkânları mevcut olup tanzim edilen bir plân gereğince inşaatlarına başlanacaktır. Plâna alınan sahaların başlıcaları (Akçadağ ovası 22.000 Hk. Yazihan ovası 25.000 Hk., Çerkez yazısı 5.000 Hk., Darende muntıkası sulamaları 6.000 Hk., Münferit sahalalar 8.000 Hk.). Bu sahaların sulanabilmesi için takriben 35.000.000 lira sarfedilecektir.

2 — Hidroelektrik imkânlar:

Muntıkanın akar sularının yüksek değerde ve oldukça sabit sarfiyatlara malik olmaları geniş çapta hidro elektrik imkânlar bahşetmektedir. Ezcümle Tohma çayı üzerinde yapılan bir avan etüd bu suda 130.000 kilovat takatında enerji bulunduğunu göstermiştir. Bu enerjinin elektrik enerjisine çevrilmesiyle vilâyet dahilinde geniş sanayiî ve zirai imkânlar elde edilebileceği gibi köylere kadar ucuz ve bol enerjinin verilmesi de kabil olacaktır. Halen Malatya şehrini beslemekte olan Dërme hidroelektrik santralının kapasitesi dolmuş olup pek yakında bir enerji sıkıntısı başgöstereceği muhakkaktır. Müstakbel sanayiî tesisleri gözönüne alınacak olursa Tohma suyu üzerinde enerji kademelerinin birisinin inşaatına hemen geçilmesi lüzumu kendini gösterir.

C) Netice:

Yukarıda kısa izahattan anlaşılabacağı üzere vilâyet dahilinde takriben 100.000 Hk. lik sulamaya elverişli arazi bulunmaktadır. Bu arazi fennî bir şekilde sulandığı takdirde iktisadî bünyede büyük inkişafların olacağı muhakkaktır. Aynı zamanda enerji tesislerinin yapılmasıyla ucuz ve bol enerji temin edilerek gerek sanayiî gerek madencilik ve gerekse zirai sahada büyük çapta inkişafların sağlanacağı düşünülürse vilâyetin parlak bir istikbale sahip olduğu görülür. Günümüzün çok hızlı inşaf temposuna bakarak bu istikbâlin pek yakında tahakkuk edeceğine eminiz.

Vali Muavinimiz Lütfi Bingöl

Şehrimizin asayiş ve emniyeti üzerinde titizlikle mesai sarfeden Emniyet Müdürü ve Jandarma Alay Kumandanımız. Yerinde hükümleriyle amme vicdanının dayanağı ve adaletimizin temsilcisi C. Müddeiumumimiz.

**C. Müddeiumumisi
Saip Polat**

**Emniyet Müdürü
Yaşar Okçuoğlu**

**J. Alay K. V.
M. Zeki Akal**

BELEDİYE FAALİYETLERİ :

Yazan :

Malatya Belediye Reisi

NURETTİN AKYURT

**Belediye Reisi
Nurettin Akyurt**

1950 nüfus sayımına göre 50 bin nüfusu olan Malatya bugün 65 - 70 bin nüfuslu büyük bir şehir haline gelmiştir.

Malatya'nın kuruluşu itibariyle her evin büyük bir bahçesi olduğundan, şehir çok geniş bir sahaya yayılmış bulunmaktadır. Bu sebeple Belediye hizmetlerinin görülmesi çok güçleşmektedir. Bu durumda olan Malatya'nın medenî ihtiyaçlarına bir göz atacak olursak aşağıdaki hususları müşahade ederiz:

Elektrik davası: Aydınlatma ve enerji kaynağı olan elektrik durumu 1,5 - 2 milyon lira ile dahilen 3000 demir direklik bir şebeke ile halledilmiş vaziyettedir. Şebekenin tevsii sarfiyatı da üç misline 500.000 liraya çıkarmıştır. Elektrik şebekesi genişlik ve mükemmeliyet bakımından Orta Anadolu ve Doğu'nun en mükemmel tesisidir. Kuruluşu da şehre büyük bir inkişaf imkânı kazandırmaktadır.

Malatya Belediye Binası

Yol davası : Son senelerde yukarıda dağınıklığından bahsettiğimiz Malatya'nın yollarının inşa ve tamirine büyük bir hız verilmiştir.

Üç yıl içerisinde beş yüz bin lira harcanan Malatya'nın şehir içi yol-

ları, ana caddenin asfalta kavuşması ve buradan çıkarılacak parkelerden istifade edilerek tamamen inşa edilecektir.

Su Davası : Şehrin 20 bin nüfusa göre inşa edilmiş olan su tesisleri 1.300.000 liralık ikinci bir ihale ile genişletilmek imkânına kavuşmuş ve bu suretle su derdi de 1955 yılı içersinde halledilmiş olacaktır. Çünkü ilâve tesislerle şehre gelen saniyelik su miktarı 35 litreden 140 litreye çıkmış olacaktır. Su davasının 1955 yılında hallini müteakip 1956 yılından itibaren de şehrin kanalizasyon davası halledilmek üzere bir programa bağlanacaktır.

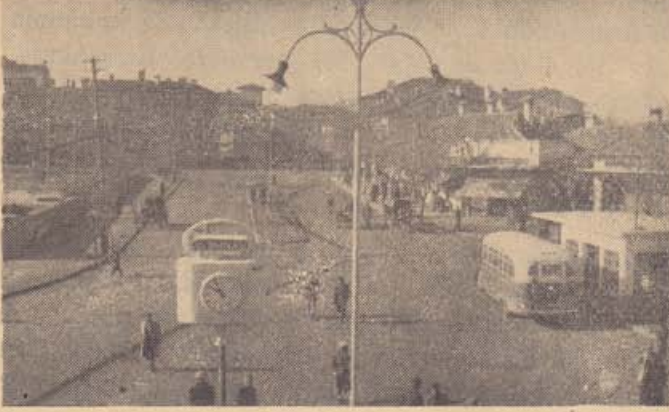
1953 yılında başlayıp 1954 yılında bitirilerek kesinleşmiş olan Malatya'nın imar plânının da bundan böyle tatbiki Malatya'yı bugünkü dağınık durumdan kurtaracaktır. Bu plân Malatya'nın mahalli ihtiyaçlarını göz önünde bulundurduğundan tatbik imkânı çok fazladır. Bu sebeple de bu plân Malatya'nın kalkınmasında büyük rol oynayabilecektir.

1955 yılında Belediye şehir dahilinde bir milyon liraya 2500 M² genişliğinde büyük bir kapalı salonu da olan hal binası inşa edecektir. Belediye hizmetleri meyânında şehir dahili otobüs seferlerinde belediyenin 7 otobüsü anacade - Adafı ve Çarmuzu semtlerinde muntazaman çalışarak münakale imkânlarını kolaylaştırmaktadır.

Şehrin: Üç arazöz ve bir motor pompası ile itfaiye teşkilâtı da yangınlara ve afetlere karşı şehri korumaktadır.

Her geçen gün Malatya'ya biraz daha inkişaf imkânı vermekte ve Malatya Anadolunun bir sanayi memleketi haline gelmektedir.

Bugün Malatya'da: Sümerbank pamuklu mensucat fabrikası, Tekel tütün fabrikası, kurulmakta olan şeker fabrikası, üç un fabrikası, bir buz fabrikası, 15 adet deri ve kösele fabrika ve imalâthanesi, bir kauçuk fabrikası, bir kaç bakır fabrika ve atelyeleri ile parlak bir istikbale namzet bulunmaktadır. Çünkü bunlara ilâveten Malatya coğrafi durumu itibariyle Kara, Hava ve Demiryollarının kavşak noktasında bulunmaktadır. Bunlara tabii zenginliklerin ve çalışkan halkının enerjisini de ilâve edecek olursak Malatya'nın istikbalini parlak görmemek kabil değildir.

Malatya'dan iki görünüş :**Hükümet Meydanı'ndan İstasyona giden yolun başlangıcı****Elâzığ Caddesi**

MALATYA'DA MAARİF :

**Yazan : Maarif Müdürü
BEDRİ ALOĞAN**

Bedri Alogan

Malatya'da maarif durumu; başlıca üç grupta mütalâa edilebilir. Bunlardan ilköğretim (365) ilkokulu ile % 50 nisbetinde hal yoluna girmiştir. Ancak (26982) mecburî tahsil çağında bulunan yavrularımızın (17142) si okula kayıtlı olduğunu düşünürsek, meselenin ehemmiyetini anlamış oluruz. Bugünkü maarif politikasının azimli, imânlı temposu, çok kısa bir zamanda okul dışında kalan çocuklarımızı da kucağına alacaktır.

Muhasebei Hususiye bütçesi, enerjik ve marifetsever Valimiz Sayın Ahmet Tekelioğlu'nun gayret ve himmetiyle geçen yıllara nazaran % 151 artışla kabul edilmesi bizlerin, geleceğe daha ümitle bakmamıza sebep teşkil eder. Bu zihniyet ve anlayışın ışığı altında Malatya'da ilköğretimin kısa bir zamanda halledileceğine emin bulunuyoruz.

Ortaöğretim: Kazalarda Akçadağ, Arapkir, Darende, Hekimhan ve Pötürge; merkezde lise olmak üzere (2000) talebenin arasındadır. Ortaokulla birarada bulunan lise bugünkü ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Yeni bir bina yapılması üzerinde ciddi teşebbüsler vardır.

Malatya Kız Sanat Enstitüsü binası

Kız Sanat, Erkek Sanat ve Muallim Mektepleriyle her dereceden okulu bulunan Malatya; aydın ve kültürsever evlâtlarının yakın alâkası ile ileride bütün ihtiyaçları karşılanacaktır.

Liseye giden yol

Lisenin uzaktan görünüşü

MALATYA'DA BASIN FAALİYETLERİ VE TARİHÇESİ :

Yazan :

BAHAEDDİN ERDEM

Malatya'da ilk gazete 19/Tesrinievvel/1924 (1339) tarihinde yayımlanmıştır. Haftada bir neşredilen bu gazetenin imtiyaz sahibi Osman Hilmi Bey (Osman Taner) idi. «Malatya» adını taşıyan gazete arap harfleriyle mahdut sayıda basılıyordu. Daha sonraları «Fırat» gazetesi neşredilmiye başladı. Bu gazetenin sahibi Sait Fırat, Mes'ul Müdürü M. Sadık Eti idi «Fırat» gazetesi faaliyetini bazı sebeplerden dolayı tatil edince

Mehmet Özkan tarafından «Ünal» gazetesi aynı matbaa devralınarak yayımlandı. Mehmet Özkan bilâhare Sait Fırat ile ortak olarak «Fırat» ı çıkarmışlardır. Umumiyetle bu tarihlerde neşredilen gazetelerin kadroları mahdut kimselerden müteşekkil bulunduğu için trajları pek düşüktü. Mehmet Özkan bir müddet «Fırat»ı Sait Fıratla çıkardıktan sonra bu ortaklık feshedilerek «Fırat» Mehmet Özkan'a devredildi.

Fırat'ı takiben çıkış tarihleri sırasına göre: Doğu, Gayret, Yeni Malatya, Demokrat Malatya, Sabah, Yeni Malatya Postası günlük gazeteleri neşredilmiye başladı. Bu arada bâzı haftalık ve onbeş günlük gazeteler de yayımlandı. Fakat bu gazeteler az miktarda basıldığı ve münderecat itibariyle dolgun olmadıkları için tutunamadılar.

Ayrıca 1940 senesinden sonra gerek resmî ve gayri resmî, gerekse

DEMOKRAT MALATYA

Günlük Siyasî Sabah Gazetesi
Halkın ve Hakkın Sesidir.

OKU — OKUT — TANIT

İdarehane: Kışla Cad. 69 Malatya
Telefon: 1129
Sahibi: Celâl Bilgili
Yazışleri Md.: Ş. Doğan TOROS

şahıslar tarafından Malatya'da dergiler de neşredilmiştir. Bunlar sırasıyla: Malatya Halkevi tarafından neşredilen «Derme» Lütfi Beydağı tarafından neşredilen «Beydağı» bu satırların yazarı tarafından neşredilen «Uyanış» dergileridir. Bu dergiler de aralıkla yayımlanan haftalık ve on beş günlük gazeteler gibi neşriyatını uzun müddet devam ettiremediler.

«Kalkınan Malatya» basılmak üzere matbaaya verilirken Malatya'da dört adet günlük gazete mevcut idi ki, bunların çıkış tarihleri nazarı itibara alınarak isimleri aşağıdadır:

«Gayret» sahibi: Hüseyin Karataş, Yazışleri Müdürü: Bahaeddin Erdem. «Demokrat Malatya» sahibi: Celâl Bilgili, Yazışleri Müdürü: Ş. Doğan Toros. «Sabah» sahibi: Nevzad Bulun, Yazışleri Müdürü: Ekrem Tunçel. «Yeni Malatya Postası» sahibi ve Neşriyat Müdürü: H. Avni Gebeş'tir.

Adı geçen gazeteler daha ziyade istihdam ettikleri muhabirleriyle mahallî haber ve havadisler neşretmekte; mahallî davalar üzerinde durmaktadırlar.

Diğer taraftan İstanbul ve Ankara gazetelerinin de Malatya'da umumiyetle muhabirleri vardır.

MALATYA'DA VETERİNER FAALİYETİ :

**Yazan : Veteriner Müdürü
SAMİ BAYHAN**

Samî Bayhan

Millî gelir kaynaklarımız arasında mühim bir mevkî işgal eden hayvancılığımızın ıslâhı mevzuunda en başta gelen dava; halkımızın hazırlanmasıdır. Mer'alar, ormanlar sökölüp tarla haline getirildikçe hayvancılığın ilerlemesine imkân yoktur; gerilemesi ise tabiidir. Hayvancılığımızın inkışafı için hastalıklarla mücadele, ıslâh, üretme tedbirlerini almaktayız.

Malatya'nın hayvan varlığının ekserisini kılkeçi, ondan sonra koyun teşkil etmektedir.

Kılkeçi miktarı (439500), koyun miktarı (225831), sığır miktarı (137567) baştır. Malatya'nın fizikî bünyesi ve iklim şartları itibariyle bilhassa küçükbaş hayvan yetiştirilmesine müsaittir.

Malatya'nın 70.000 dekar vüs'atindeki yaylaları muhafaza edildiği takdirde birkaç misli daha koyun ve keçi beslenebilir.

Hayvan neslini ıslâh ve üretme hususunda alınan tedbirler meyanında Sultansuyu Harası, Akçadağ Aygır Deposu, Merkez Boğa Aşım Durağı halk hayvanlarının ıslâhında mühim bir rol oynamaktadır. Bundan başka her sene kazalarda ve merkezde aşım durakları açılmak tadır. Hayvan ıslâhı bakımından yapılan bu çalışmalarla beraber neslin muhafazası ve miktarın çoğalması cihetinden de hayvan hastalıklarıyla sıkı bir mücadele yapıldığı gibi şehirde sarf ve istihlâk edilen etlerin ve diğer gıda maddelerinin sıhhi muayenesi, hayvanlardan insanlara geçen kuduz gibi tehlikeli hastalıkların önlenmesi, bilûmum hayvan hareketlerinin kontrol ve tanzimi gibi mevzular üzerinde de hassasiyetle çalışılmaktadır.

Malatya'mızın kısa bir zamanda yeşil sahalara, verimli ve sevimli cins hayvanlara kavuşması; en başta gelen gayemizdir.

MALATYA'DA ZİRAAT FAALİYETİ :

YEŞİL MALATYA

**Yazan : Ziraat Müdürü
ADİL ŞENER**

Adil Şener

Hakikî ismini yazının başına serlevha olarak kabul ettiğim Güzel Malatya, tabiatın iklim bakımından hususiyetlerini bünyesinde mezcetmiş Türkiye'nin meyveci bir vilâyetidir.

Coğrafi durumu itibariyle Malatya, hem Orta Anadolu, hem de Cenup Anadolu iklimi itibariyle hususiyetleri olan nebat türlerini bünyesinde toplamış karakteristik bir vilâyettir. 660 ton (çiğitsiz) ve Çukurova'dan üstün evsâflı pamuk istih-saliyle cenup iklimini, 175000 hektar hububat sahasıyla Orta Anadolu iklimini ve bu ikisinde de ayrı ayrı bulunması zor ve şartlara muallâk olan üç milyon meyva ağacını nefsinde toplamış olması ayrıca bir kıymet ifade etmektedir. Bu meyanda vilâyetimizin Doğanşehir Sürgü mıntıkasında yetiştirilen (Dilmeson) fasulyesi ayrı bir kıymet ifade ederek İstanbul ve Ankara piyasalarına

KARACAOĞLU MÜESSESESİ

MALATYA

Her türlü ziraat makineleri ve âletleri — Kamyon, otomobil, lâstik acentahıkları — Ziraat mücadele ilâçları ve âletleri — Kimyevî gübreler — Motopomp ve santrüfler ve dahili ticaret.

Karacaoğlu Müessesesi: Kışla caddesi No: 46

Telefon: 1176

Telgraf : Karacaoğlu

hâkim olmuştur. Bu meyanda çeşitli ziraat mahsullerinden hububat, gel-
tik ve pamuktan maada bakliyat ile lif istihsalinde yetiştirilen kendir
oldukça mühim yer işgâl etmektedir.

Meyvecilik bakımından başta kayısı olmak üzere normal olarak istih-
sal edilen meyvadan senede 10 - 12 milyon liralık bir gelir sağlayan Ma-
latya birinci plânda bir meyve memleketidir. Arapkir kazasına münhasır
ve ora şartlarına uygun olan yemeklik üzüm çeşidiyle mayısa kadar taze
üzümü piyasada bulunduran bu vilâyet Türkiye içinde kendisine has bir
mekii kazanmış durumdadır.

Engin ve mikroklima bakımından müsait olan Fırat vadisinde seb-
zeciliğe hasredilen sahada Çukurova'dan 15 - 20 gün farkla turfanda
sebze istihsalini iptidai usullerle sağlayıp piyasaya arzeden Malatya'ya
hayret etmemek lâzımdır.

1956 senesinde Malatya bünyesi şeker sanayiî sahasına da intikal
etmiş olması dolayısıyla kendi bünyesinde ayrı bir meziyeti su ve toprak
varlığı itibariyle almış bulunduğu ziraatın bu şubesinin de kendisi
için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

MALATYA'NIN İFTİHAR EDEBİLECEĞİ BİR TESİS :

S U L T A N S U Y U H A R A S I

Yazan :

**Sultansuyu Harası Müdürü
BAHA ÖZBEK**

Baha Özbek

Malatya - Kayseri şosesi üzerinde Malat-
ya'ya 24 ve Akçadağ kazasına 7 kilometre me-
safede kurulmuş bulunan Sultansuyu Harası,
ismini hemen önünden geçmekte olan Sultansuyu
deresinden almış olup deniz seviyesinden 1080
metre irtifada bulunmaktadır.

Halen 116.000 dönüm arazisi olan bu mües-
sesenin arazi varlığı üç yerde mütelâa edilebilir:

Müessesenin merkez kısmını teşkil eden ve
Hara'nın mühim tesislerinin bulunduğu Sultan-
suyu vadisi 12.000 dekar,

İkinci kısım arazisi buraya 20 Km. mesa-
fede ve Tohma çayına yaslanan vadi olup burası
31.000 dekardır.

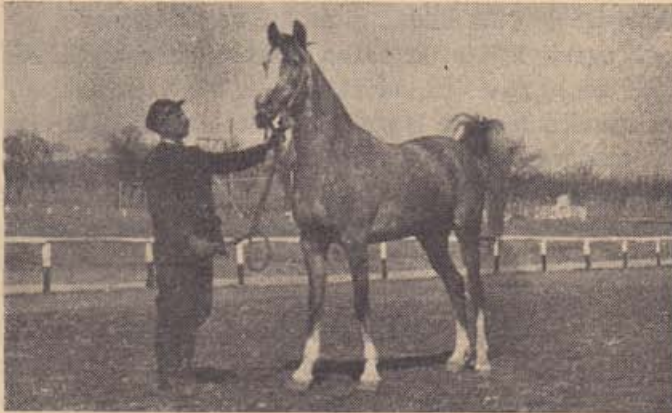

Hara Merkez binası ve üç yaşlı bir aygır

Mütebaki 70.000 dekarlık arazisi ise Hara merkezine 180 Km. mesafede Sivas vilâyetinin Gürün kazasında olup bu arazinin heyeti umumiyesi daha çok yayla karakterini taşımakta ve koyun otlakıyesi olarak kullanılmaktadır.

Ziraat Vekâletine bağlı Veteriner İşleri Umum Müdürlüğü tarafından idare edilen bu müessese mütedavil sermayeli olup bütün masraflarını kendi bünyesinden idare edebilen ve rantebli bir hayvancılık ve ziraat sistemi ile civar vilâyetler köylüsünün gerek hayvancılık ve gerekse zirai kalkınma hususlarında hamleler yapmak üzere çalışmalarını bu yöne tevcih etmiş millî bir müessese halindedir.

Bahusus 1950 yılından itibaren çalışma veçhesini aşağıda izâh edileceği veçhile muhtelif yönlerden artırmak suretiyle muhitine çok faydalı

Hara'nın yetiştirdiği safkan arap üç yaşlı bir tay

olmaktadır. Müessesenin çalışma durumuna geçmeden önce kuruluş tarihini gözden geçirmek faydalı olacaktır:

Çok eski zamanlarda vasi arazi halinde boş ve hali olan bu havali topraklarını işletmek üzere 1264 yılında eski Mamuratülaziz Valisi (Elâzığ) Mustafa Sabri Paşa ve Defterdar Nazif Bey ile Malatyalı Tütün Gümrüğü Memuru Hacı Ahmet Efendi adlarındaki kimseler bir ucu Gürün ve bir ucu Tohma vadisine dayanan bu geniş araziye hazineден kiralamışlar ve bir çiftlik kurmuşlardır. 1281 tarihine kadar bu kimseler tarafından çiftlik halinde kullanılan bu arazinin arzu edilen imar ve ihya-sının temin edilemediği görülerek Hazineyi Humayun tarafından geri alınmış ve bu tarihten itibaren ciheti askerîyeye devredilerek burada bir alay asker iskân edilmiştir. Bu suretle Çiftlikâtı Humayun namını alan ve o zamanki Padişah Abdülaziz'in çiftliği haline getirilen bu yere Miralay Rahmi Bey isminde bir alay kumandanı tâyin edilerek Çiftlikâtın kuruluş ve ıslâhını ele almış bulunuyor. O sıralarda civardaki bâzı eşkiya hareketlerini de bastıran bu zat 24 sene müddetle Çiftlikâtı Humayun'un başında kalmak suretiyle büyük hizmetleri sepkat etmiş bulunuyor.

Bahusus halen gerek Hara'nın ve gerekse 24 pare köyün hayatı ehemmiyette istifade ettikleri 67 Km. tulinde HARKI KEBİR namıyla maruf büyük sulama kanalını yapmak suretiyle bu mıntikanın en mühim derdini halletmiş bulunuyor. (Bugün yapılan tahminlere göre bu sulama kanalının inşaatı 10 - 15 milyon lira olduğu bir hakikattir.)

Sultan Abdülaziz zamanında Hara'nın şimdiki merkez kısmında büyük bir kışla, Sultan Abdülhamit zamanında da Akçadağ kazasında inşa edilen büyük kışlalarla Çiftlikâtı Humayun o zamanki inkişafını yaparak Saray'a Arapatı yetiştirmek ve Dördüncü Kolordunun ikmal merkezini yapmak gibi vazifeleri başarmış bulunuyor.

Cumhuriyet devrine kadar muhtelif veçhelerle sivil ve askerî idarelere geçmek suretiyle bir iki safha atlatan bu eski Çiftlikâtı Humayun nihayet 1929 senesinde Vekiller Heyetinin bir kararnamesiyle amme hizmetinde çalışmak suretiyle Hara namı altında teşekkül etmiş bulunuyor.

Bugün modern tesisleri ve her türlü medenî vasıtaları ile memleket ve köylü hizmetinde vazife almış olan bu müessesenin gayesi YURT hayvancılığının ıslâh ve kalkınmasını sağlamak ve köylüye hizmet etmek amacı ile kurulmuş bulunmaktadır. Hara kelimesi Fransızca'dan alınmış bir isim olup mâna itibariyle hayvan ıslâh eden bir müessese demektir.

1934 yılından itibaren esas kuruluşuna başlamış olan SULTANSUYU HARASI bugün birkaç noksan tesisi istisna edilirse modern binaları ve tesisleriyle emsalleri arasında ve bahusus Arapatı yetiştiren müesseseler arasında mümtaz bir HARA olarak teşekkül etmiş bulunmaktadır.

1934 yılı kuruluşundan itibaren yalnız AT ŞUBESİ ile işe başlayıp çok cüz'i bir ziraat işiyle iştigal etmekte olan Müessesemiz bu son yıllarda büyük inkişafı kaydederek 1949 yılında KOYUNCULUK ŞUBESİNİ 1950 yılında SIĞIRCILIK ŞUBESİNİ ve 1950 tarihinden itibaren ZİRAAT ŞUBESİNİ takviye ederek geniş istihsal yapan ve civarına tohumluk yardımında bulunan bir şube haline getirdiği gibi 1953 yılında ÇAYIR MER'A ŞUBESİNİ taazuv ettirerek Merkez Şubesiyle birlikte altı şube halinde tam ve rantabli bir çalışma zihniyeti içinde ve civar köylü ile elele vermiş bir şekilde çalışmalarına başlamış bulunmaktadır.

Bu çalışmalarımızdaki esası hülâsatan aşağıda sırasıyle gözden geçirdiğimiz takdirde YURT hayvancılığının inkişafında ve ıslâhında istihdaf edilen gayenin tahakkuku bakımından olduğu gibi, civarına ve muhitine örnek olmak ve KÖYLÜ VATANDAŞLARA gerek hayvancılık ve gerekse zirai sahada kalkındırılması davasında nasıl büyük bir rol oynadığını göstermesi bakımından memleket ölçüsündeki hizmetlerini göstermektedir.

a) Gerek yurt müdafaasında ve memleket ziraatının inkişafında mühim bir faktör teşkil eden ATÇILIĞIN ıslâhında ve gerekse türlü verimleriyle Yurt ve köylü ekonomisinde büyük kıymetler teşkil eden memleket sığır ve koyunculüğünün verimlerini artırmak ve adetlerini çoğaltmak hususlarında olduğu kadar muhitinde köylü vatandaşların her türlü bilgi, görgü ve imkânlarını artırmak ve kendilêrine her türlü yardım etmek amacıyla çalışma veçhesini bu yönlerle çevirmiş bulunan Müessesemizin BÜYÜK DAVASI ve politikası KÖYE ve KÖYLÜYE faideli olabilmektir.

Bu ana politika esasları dahilinde hayvan neslinin ıslâhı esas gayemizi teşkil etmekte ve aygır, boğa, koç vermek suretiyle KÖYLÜYE yardım sağlamakla kalmayıp ziraat sahasında iyi TOHUM temin etmek ve bütün motorlu vasıtalarımızla köylü vatandaşlarımıza yardım sağlamak, hayvan bakımı modern ziraat usullerini, çiftlik işletmeciliğini göstermek gibi kültürel sahada tenvir etmek ve bu arada köylü iktisadiyatında mühim rolleri bulunan TAVUKÇULUK, ARICILIK, FİDANCILIK ve SEBZECİLİK gibi kısımlarla faaliyetimizi genişleterek bu hususlarda da köylümüze faideli olmak ve ziraat âletleri atelyemizi takviye ve genişletmek suretiyle köylümüzün ziraat alet ve makinelerini maliyeti üzerinden tamir etmek emelindeyiz.

Aşağıda şubelerin ayrı ayrı mütelâasında ayrıca bütün detayları ile tebarüz ettirecek olan bu çalışmalarımıza geçmeden önce Haramızın kuruluşundan bugüne kadar amme hizmeti olarak başarmış bulunduğu hizmetlerden de bahsetmek isteriz.

Kuruluşundan itibaren faaliyet alanını yalnız ATÇILIK şubesi teşkil eden müessesemiz 1929 yılında bu çalışmalarına bir baş aygır ve üç baş kısraqla başlamış 1931 yılında kadrosuna (22) kısraqlar ve dört baş aygır ilâve ederek ilk hamlelerini yapmağa başlamıştır. Ciddî ve yorucu bir mesai sahasında 18 sene gibi yetiştiricilik sahasında kısa bir müddet sayılan ve aynı zamanda bugün mevcut MATERİYALİ ile Arapatı yetiştiren diğer memleketler arasında mümtaz bir yer almış bulunmaktadır. Halen mevcut ARAPATI damızlık materyalimizin hepsi de bir birinden güzel yeknesak ve ırk vasıflarını da tam mânâsıyla tebarüz ettirmiş kumsursuz ve ELİT bir durumdadır. Bu ırkın tabii beşiği olması gereken ARABİSTAN'da dahi emsallerine nadir raslanan bu damızlıklarımızla menşinde DEJENEREYE giden bu ırkın temadisi ve daha güzelleştirilmesiyle ULUSAL bir hizmet yapılmış bulunmaktadır.

Müessesemiz şimdiye kadar yetiştirmiş olduğu safkan Arapatı dışı materyali ile diğer haraların atçılık kadrolarını tamamlamış ve erkek damızlıklarıyla HALK hizmetinde çalışmak üzere Aygır Depolarının esas kadrolarını ikmal etmiş bulunmaktadır.

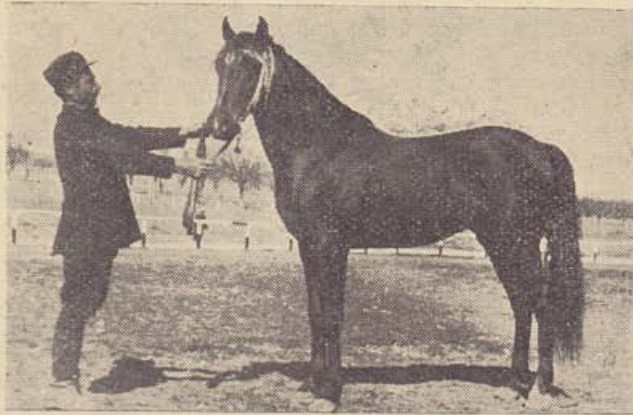
Bu aygır depolarının bulundukları ve tesir sahası olan Malatya, Urfa, Mardin, Diyarbakır, Elâzığ, Gaziantep, Maraş, Sivas, Kayseri, Amasya, Tokat vilâyet ve kazalarında çalıştırılan bu MUSLİH damızlıklar sayesinde bugün buralarda göz ile görülecek bir şekilde gerek binek atı veçhesinden kuvvetli, çevik at nümuneleri yetiştirdiği gibi gerekse ROBUS bünyeli CER hayvanı olarak binlerce nesilleri meydana gelmiş bulunmaktadır. Bu suretle şimdiye kadar Memleket Atçılığının inkişafında sağladığı müsbet hizmetler ile Arapatının dünya üzerinden ziyasını önlemiş olması bakımından da ihraz etmiş bulunduğu kıymetiyle senelerce yapılan bunca masrafları karşılamış ve ödemiş olduğu kanaatindeyiz. Kurumumuza uğramış bulunan gerek yabancı ve gerekse yerli ziraatçilerimiz kıymetli damızlıklarımız karşısında hayranlıklarını ifade etmektedirler.

Nihayet bu şubemizin şimdiye kadar memleket çapındaki hizmetlerini rakamlarla ifade edecek olursak Devlet Aygır Depolarına 208 baş, Özel İdare Aygır Depolarına 114 baş aygır, Haralara 13 baş baba aygır, 271 baş kısraqlar, yetiştiricilere 20 baş aygır, 83 baş kısraqlar, angajmanlı yarışlara kayıtlı olup hevesli koşuculara 29 baş ki cem'an 738 baş damızlık vermiş bulunmaktadır. Halen mevcut safkan Arapatı materyalimiz ile satılanlar da ilâve edildiği takdirde (Ölenler ve muhtelif suretlerle elden çıkarılanlar hariç) 1107 baş Arapatını 19 sene gibi kısa bir zamanda 25 baş kısraqlar ve 5 aygırla yetiştirilmiş olması mesaisinin kıymetini ve memlekete hizmeti bakımından bir ölçü olacağını yüksek takdirlerinize arz ederim.

At yetiştiriciliği ve bahusus PÜRSANLAR üzerinde çalışmanın müşkülâtı herkesçe malumdur. Sığır ve koyun yetiştiriciliğiyle kıyas kabul etmiyecek derecede müşkül şartlar ve menfi faktörlere rağmen müessesemizin bu mesaisini haklı olarak tebarüz ettirmeyi burada bir borç bilirim. Hekimlikte olduğu kadar yetiştirme ve ıslâh işinde de büyük bir feragat ve sadakatle çalışan TÜRK VETERİNERLERİNİN bu kıymetli mesaisini övmek bizim için bir vecibe olmaktadır.

Atçılık şubemizin 1951 - 1952 yıllarında geçirmiş bulunduğu Anemi enfeksiyöz hastalığı sarsıntısı ile yetiştirme işinde bir duraklama olmuş ise de büyük gayretler sarfedilerek bugün bu hastalığın önüne geçildiğini ve yetiştirme ve ıslâh işine devama başlandığını burada tebarüz ettirmek yerinde olacaktır.

b) Kuruluş tarihleri itibariyle henüz yeni sayılması icabeden SİĞİRCİLİK ve KOYUNCULUK şubelerimizin faaliyetleri ise yetiştirici ve köylü vatandaşlarımıza müsmir ve faideli olmuştur.

Baba aygır namzedi iki yaşlı bir tay

Nitekim:

1 — SİĞİRCİLİK ŞUBESİ:

1950 yılında 12 baş inek ve 16 baş düğe ile işe başlayan bu şubemiz 1954 yılına kadar köylü ve yetiştiricilere 93 baş genç boğa, 53 baş inek ve düğe vermiş bulunmaktadır. Halen elimizde 160 başa yakın irili ufaklı sığır mevcudumuz bulunup bu mevcuda 110 bin liralık ecnebi ırk inek mübayaası yapılarak bu şubenin kadrosu takviye edilecek ve bu suretle köylü hizmetine daha müessir bir şekilde girmiş olacaktır.

Hara'nın inek sürüsünden bir kısmı

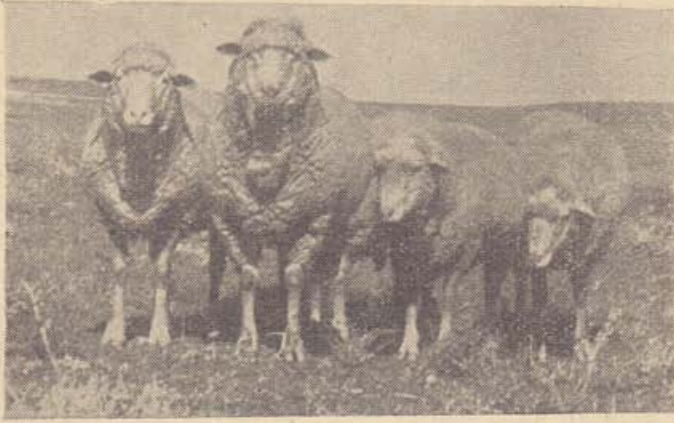
2 — KOYUNCULUK ŞUBESİ:

Eldeki mevcut saçaklı Akkaraman koyunlarına ilâveten 1949 yılı içinde Kängal mıntıkasından mübayaa edilen 350 baş koyun ile yetiştiriciliğe başlayan bu şubemizin hayvan mevcudu 4.000 rakamını aşmış bulunmaktadır. 1951 - 1952 - 1953 ve 1954 yılları içersinde köylü ve yetiştiricilere 1030 baş damızlık koç vermek suretiyle faaliyetini civarına faideli kılmıştır. Satılmış olan gerek genç boğalar ve gerekse koçlarımızın serbest pazar rayiçleri en az, boğalar için 450 ve koçlar için 90 lira olduğu halde biz boğaları 200 ve koçları da 40-50 lira üzerinden köylü vatandaşlarımıza intikal ettirmiş bulunmaktayız.

Bu iki şubemizin 1955 yılı içindeki faaliyetleri daha esaslı bir şekilde taazzuv ettirebilmek suretiyle memleket hizmetinde daha müessir çalışmak emelindeyiz. Bu durum şubelerin hususiyetini artırmakta ve bunların ihyası köylüye daha çok faydalı olacağı kanaatindeyiz.

c) Kurumumuz hayvanlarının kesif yem maddelerini temin amacıyla faaliyet gösteren ziraat şubemiz yaptığı teknik ziraat usulleriyle köylüye örnek olmuş ve istihsal ettiği muhit iklim şartlarına uygun tohum nümunelerini köylüye vermek suretiyle faydalı olmağa çalışmıştır.

Nitekim: Selekte edilmiş ve ilâçlanmış olarak köylü vatandaşlarımıza 1951 yılında 20 ton, 1952 yılında 250 ton ve 1953 yılında 281 ton tohumluk buğday verilmiş, 1954 yılında bu tohumluk miktarı 500 tona baliğ olması için programa alınmış ise de mevsimin çok anormal gitmesi hasebiyle imkân bulunamamıştır. Ayrıca bu yıllar zarfında 40 ton arpa, 60 ton çeltik, 315 kilo yonca tohumu köylü vatandaşlarımıza intikal ettirilmiş bulunmaktadır. Bu arada 70 ton çeltik sapı ve samanı civarımızdaki

Hara'nın baba koçlarından merinoslar

koyun sahiplerine çok cüz'i bir bedelle verilmiş olup 1954 kış devresinde bu vatandaşların koyunlarını mutlak bir açlık tehlikesinden kurtarmış bulunmaktayız. 1950 yılından 1954 yılına kadar koyun sahiplerine yapılan çeltik sapı yardımı 325 tonun üzerindedir.

Son senelerde ziyadesiyle gelişen Ziraat Şubemizin çalışması yüz güldürücü bir şekilde inkişaf etmiş bulunmaktadır. 1952 yılına kadar ekiliş sahası 4-5 bin dönüm arasında olan ziraî faaliyetimiz 1952 senesinden itibaren 10 bin dönümün üzerine çıkmış ve randımanı evvelki yıllara nazaran kıyas kabul etmeyecek bir şekle girmiştir. Nitekim: Bu seneki kuraklığa rağmen ve muhitimiz çiftçilerinin almış olduğu mahsul miktarına göre haramızın istihsalı memnuniyeti mucip bir durum arz etmiştir.

Muhitimizin iklim vaziyeti gözönüne alınarak YENİKÖY işletmemizde bir miktar arazinin sulanması ve mübayaa edilen 30 bin liralık sun'i gübre serpmeye suretiyle istihsalimizin arttırılmasına ve çiftçilerimize bu suretle örnek olmağa çalışmaktadır.

Onarımı müessesemize her sene 15 - 20 bin liraya mal olan 67 Km. karelik HARKIKEBİR namıyla maruf su kanalının 19 köyün hayatı ehemmiyetinde olan sulama işi köylü vatandaşlarımıza hiç bir külfet ve para tahmil edilmeden temin edilmiştir. Senelerdenberi makineli ziraatin faidelerini göstermek suretiyle civarına kültürel tesir yapmış bulunan Müessesemiz muhitindeki köylerde makineli ziraata karşı büyük bir rağbet uyanmış bulunmaktadır. Akçadağ ve Malatya'da ziraat aletlerini tamir edecek mütekâmil bir atelye mevcut olmadığından köylümüzün sık sık arıza gösteren makine ve âletleri atelyemizde cüz'i bir ücret mukabilinde tamir görmekte ve fen elemanlarımızın gerekli bilgi ve tavsiyeleri ile tenvir edilmektedirler.

1952-1953 ve 1954 yılları içinde ziraat atelyemizde köylü vatandaşlarımıza ait 30 traktör, 19 pulluk, 3 kamyon ve 12 adet atlı yük arabası tamir edilmiştir.

d) ÇAYIR MER'A ŞUBESİ :

1953 yılı içinde ihdas ettiğimiz bu şubemizle bir taraftan damızlıklarımızın kaba yem ihtiyacını temin ederken diğer taraftan civar köylümüzün hayvan yemleri ziraatını teşvik etmek, fidancılık, sebzecilik gibi bu şubemizin faaliyetleri arasına giren kısımlarda da köylüye faydalı olmak bakımından çalışmalarımız semereli olmaktadır. Nitekim: Müessesemizin eski yıllardan mevcut yoncalığı 1953-1954 yılı faaliyetiyle 675 dönüme balığ olmuştur. 1955 yılı içinde 700 dönüm daha yoncalık yapılarak yoncalık saha 1500 dekara çıkarılacaktır. 1954 yılı içinde bu şubemizin yonca istihsalı kuru olarak 582, yaş olarak 108 ton, tohum olarak 1500 Kg. dır. Çayırlarımızdan istihsal edilen ot miktarı ise 729 tondur. Bu meyanda bu şubemizin faaliyetleri arasında civar köylümüze yem silâjlama usullerini göstermek ilk hedefimizdir.

1954 yılı içinde tesisine başladığımız 250 dönümlük fidanlığımız önümüzdeki yıllar içersinde her sene civar köylüye muhtelif çeşit meyva fidanı verebilecek ve senevi verim miktarı 50 bin adede yükselecektir.

1953 yılında dikip aşılana armut, elma ve kayısı fidanlarımızdan 1955 yılı içinde 10 bin adet tevzi edecek durumdayız.

Civarın sebze ihtiyacını temin etmek ve köylü vatandaşlarımızı bu işe teşvik etmek ve alıştırmak maksadiyle 1954 yılı içinde 400 bin adet domates, biber, patlıcan, lâhana ve prasa fideleri hususî surette yetiştirilerek parasız olarak Akçadağ ve Malatya şehir halkı ile civar köylü vatandaşlarımıza tevzi edilmiştir. 1955 yılı içinde bu faaliyetimizi 500 bin rakamının üstüne çıkarmak suretiyle halkımıza ve köylümüze hizmette bulunmak emelindeyiz.

e) Çiftçi ailelerinin geçiminde büyük rolü bulunan tavukçuluk ve arıcılık kollarını ihya etmek suretiyle bu yönden de halk hizmetine girmiş bulunmaktayız.

1 — TAVUKÇULUK KOLU :

1951 yılında 50 tavuk ve 10 horoz ile işe başlayan bu kolumuz 1954 yılında tam mânasiyle inkişaf etmiş bir durumdadır. Bu son dört yıl içinde gerek şehirli ve gerekse köylü vatandaşlarımıza 1790 tavuk, 435 piliç ve horoz, 4132 adet damızlık yumurta vermiş bulunmaktayız. Tavukçuluk tesislerimiz lüks ve alayıştan uzak, köylü vatandaşlarımızın yapabilecekleri bünyelerine uygun bir şekilde inşa edilip tahavvuzi tedbirler bakımından gayet pratik ve sıhhi bulunmaktadır.

Hara'nın yetiştirdiği kırmızı (ROT) tavuklarından bir kısmı

1955 yılı içinde tavukçuluk kolumuz takviye edilmek ve yeniden kümes ve civciv büyütme yerleri yapılmak suretiyle, yeniden kuluçka makineleri getirtilerek Güney Doğu vilâyetlerinin tavukçuluk bakımından bir merkezi haline getirilmek büyük davalarımızdandır. Bu mevzuda ve bu düşüncede haklı olduğumuzu Amerikalı mütehassısların ve Ziraat Vekâleti erkânının müessesemize teşriflerinde bu fikrimizi teyit etmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan müessesemize yapılacak Vekâlet yardımının çok kısa bir zamanda faydalı olarak köylüye aksetmesi sağlanacaktır.

II — ARICILIK KOLU :

1953 yılında 30 kovanla faaliyete başlayan bu kolumuzun faaliyeti 1955 yılı içinde 100 kovana çıkarılmak suretiyle takviye edilecek ve bu yönden de HALK ve KÖYLÜ hizmetine girmiş bulunacağız.

f) KAVAK FİDANLIĞI :

Müessesemizin müstakbel naktini finanse etmek amacıyla olduğu kadar civar köylüye bu yönden örnek olmak ve muhtaç bulundukları kavak çeliği ve fidanını temin etmek maksadiyle Müessesemizin Küpeli ve Avşaroğlu mevkiilerinde büyük fidanlık tesis edilmiştir.

Evvvelki yıllarda başlamış olan bu kavak fidanlığı faaliyetine son yıllarda ziyadesiyle önem verilmiş bulunmaktadır. Küpeli mevkiindeki kavak fidanlığımız bu sene dikilecek 100 bin çelikle 500 bin rakamını aşacak ve bu mevkiin pilâtitionu ikmal edilerek 1955 yılında Avşaroğlu mevkiinde kavak dikimine geçilecektir.

Bu yönden 1952 yılında 100 bin adet kavak çeliği, 1953 yılında 30 bin adet çelik civar vatandaşlara verilmiş ve 1954 yılında bu miktar 45 bin adede çıkarılmıştır.

g) EĞİTİM İŞLERİ :

Civar köylü vatandaşlarımızın tenviri, hayvancılık ve ziraat alanındaki inkişaflarla dünya aktüalitesini göstermek maksadiyle 1953 yılında 16 mm. lik bir adet sinema makinesi mübayaa edilerek bu yönden faaliyete girilmiş ve müteaddit defalar köylü vatandaşlarımıza filmler gösterilmiştir.

h) SOSYAL YARDIM :

Civar köylümüzün gerek hayvancılık ve gerekse zirai alanda tenvirini sağlamak ve aynı zamanda hayvan hastalıklarını önlemek üzere civarımızda 15 köye mütehassıslar gönderilmiş ve köylüye ait 27 baş hayvan ilaçları müessesemizden verilmek suretiyle tedavi edilmiş ve bu arada insanlarda ve çocuklarda görülen yara bere tedavisi için ilaç ve sargıbezi tevziatında bulunulmuştur.

Hayvan yemi nebatlarının faydaları hakkında ve ekilişleri zımmında kendilerine geniş ölçüde izahat verilerek yonca ekimi için teşvik edilmiş ve müessesemiz ihtiyacı için getirttiğimiz yonca tohumundan 17 vatan-daşa 271 kilo yonca tohumu verilmiştir.

Osmandede yaylasında ve Hara merkezinde Atçılık, Sığircılık ve koyunculuk mevzuunda Halk kursları açılmış ve Osmandede'de 17 köyden 34 vatandaş kursa iştirak etmiştir. Ayrıca köylü vatandaşlarla hayvancılık mevzuunda kanuşmalar yapılmıştır.

i) OKUL İŞLERİ :

Müessesemizde beş sınıflı bir ilkokul ve bir de üç sınıflı Binicilik Okulu bulunmaktadır. Civarımızda yakın köylerde okul bulunmadığı gibi bâzılarında da okullar üçer sınıflıdır. Bu köyler çocuklarının ilkokulumuzda tahsilleri sağlandığı gibi kış aylarında da nakil vasıtası yardımı yapmak suretiyle bu çocukların okulumuza gelip gitmeleri dahi sağlanmaktadır.

Binicilik okulumuzun faaliyeti ile TÜRK'e has binicilik âdet ve an'anesinin temadisini sağlamak olduğu gibi aynı zamanda müesseselerimizde hayvan bakıcısı yetiştirmek gayesini istihdaf etmektedir. Bu okulumuz parasız yatılı olup 24 öğrenci kadrosu mevcuttur. Bu kadroya civarımızda bulunan köylü fakir ve kimsesiz çocuklar alınmakta, iase ve ibateleri yapılarak birinci sınıftakilere ayda 20, ikinci sınıftakilere 30 ve üçüncü sınıftakilere de 40 lira aylık verilmektedir.

MALATYA BAHÇE KÜLTÜRLERİ İSTASYONU FAALİYETİ :

Yazan :

**M. B. K. İs. Müdürü
KEMAL KOCAELİ**

Malatya Bahçe Kültürleri İstasyonu; şehrin (4) kilometre cenubî garbisindeki meyva ağacı bahçeleriyle meşhur Tecde köyüne ait tatlı yamaçların 334 dekarlık kısmına 25/Temmuz/1938 tarihinde profesör Gleissberg tarafından tesis edilmiştir.

En büyük gayesi: Kayıscılığa müsait bölgelerde sık sık vuku bulan ve kayısı mahsulünü ehemmiyetli miktarda azaltan ve bazan da yok eden ilkbahar donlariyle çisentili yağmurlarına mukavim veya bunlardan sonra çiçek açan, iyi kalite ve randımanlı, kurutmalık ve sofralık kayısı çeşitleri bulup bunların fidanlarını, ağaçsever bahçe sahiplerine intikal ettirerek modern bahçeler tesis ettirmek suretiyle; iklim, toprak ve sulama suyu hususiyetleri bakımından kayıscılık için yaratılmış olan Malatya'yı dünyanın en çok kuru kayısı istihsal eden merkezi haline getirmektedir.

Malatya Bahçe Kültürleri İstasyonu memur ve mühendisleri müdürleri Kemal Kocaeli'yle birlikte

Bundan sonraki; ilim ve tekniğin icabettirdiği en son kayısı kurutma ve anbalaj metotlarını, mahallî şartlara intibak ettirdikten sonra, muhtelif yollarla müstahsile intikal ettirmektedir.

Üçüncü gayesi: Türkiye'nin kayıscılığa müsait bölgelerinde, ilmi çalışma ve araştırmalar yaparak, kayısı yetiştiren mntıkaları tesbit

etmek ve bunları haritaya işlemek suretiyle bir «Türkiye kayısı Hari-tası» meydana getirmektir.

Dördüncüsü: Malatya hiterlandındaki; elma, armut, şeftali, erik, vişne, kiraz, ayva ve dutçuluğa müsait mıntıklar için; her sene meyva veren iyi kaliteli standart çeşitler bulmak ve üretmektir. Bu ve buna uy-gun bölgelerde, iklim ve toprak hususiyetlerine en iyi şekilde intibak etmiş üzüm çeşitlerini tesbit ve bu bölge için etüd ederek kazanılacak birkaç standart çeşidi çoğaltmaktır. Ayrıca meyva toplama, muhafaza, anbalaj ve işleme usul ve metotlarını öğretme ve domates, patlıcan, biber, kalite ve kantite bakımından, ıslâh ederek sıcak fide yastıklarında meb-zulen yetiştirilip müstahsile tevzi etmek de aslı vazife ve gayelerindendir.

8. No: lu MALATYA TOPRAK TEVZİ KOMİSYONLUĞU FAALİYETİ

Yazan :

Komisyon Başkanı
SADRETTİN PINAR

Sadrettin Pinar

Malatya'da faaliyette bulunan 8. No: lu Toprak Tevzi Komisyonu 1947 yılında faaliyete başlamış olup halen aynı vazifesine kuvvetin-den hiç bir şey kaybetmeden devam etmektedir.

1947 yılında 13 köyde Toprak Kanununun tatbikatına başlanılmış, 1954 yılında bu sayı 73'e yükseltilmiştir. 1947 yılında 664 aile topraklandırılmış, 1954 yılı sonunda 4402 aile toprak sahibi olmuştur. Faaliyet yılı başlangıcı olan 1947 yılından 1954 yılı sonuna kadar durmadan çalışma sonucu topraksız vatandaşlara 248.800.479 dönüm toprak dağıtılmış, 80.751.050 dönüm mer'a tahsis edilmiş, 634.500 liralık ku-ruluş onarma kiredisi, 454.440 liralık yıllık iş-letme kredisi açılmış ve 1.768.252 lira 85.5 ku-

rusluk borçlanma yapılmıştır.

1954 yılındaki gerek ele alınan köy adedi ve gerekse topraklandırılan aile adedi ve bunlara dağıtılan toprak miktarıyla Devlet bütçesinden çiftçi vatandaşlara yapılan para yardımı diğer yılların çok fevkindedir. Bu arada şunu tebarüz ettireyim ki, hükûmetin toprak dâvasına verdiği ehemmiyet çok büyük gayeler taşımakta ve çiftçi vatandaşlarımıza daha geniş

imkân vermektedir. Zira 50.000 lira ile ayrıca bir arazi satın alarak yine muhtaç çiftçi vatandaşlara tevzi ettiği gibi yıllardır arazisi sel felâketine uğrayan 22 çiftçi ailesine de münasip bir arazi bularak tevzi etmiş ve bütün vatandaşları bir an önce müstahsil duruma sokmağa çalışmıştır.

5. inci İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ :

Yazan :

5. inci İşletme Müdürü
ENVER BAŞOL

Enver Başol

Güzel yurdumuzun; senayî, ticarî, iktisadî, zirai ve kültürel kalkınmasında ve Millî müdafasında birer kan damarı mesabesinde olan demiryollarımız idarî kolaylığı temin ve hizmetinde bulunmakla iftihar duyduğu muhterem halkımıza daha yakın ve faideli olmak gayesiyle kısımlara bölünmüş ve her kısım birer işletme müdürünün emir ve idaresine tevdi olunmuştur.

Bu meyanda; cenubî şarki Anadoluyu diğer yurt topraklarına bağlayan Fevzipaşa — Kurtalan, Malatya — Çetinkaya, anahat kısımlariyle Narlı — Gaziantep, Köprüağzı — Maraş ve Yolçatı — Genç şube hatlarını içerisine alan 1071,609 kilometrelik demiryolu şebekesi de merkezî Malatya vilâyeti merkezinde bulunan 5. inci İşletme Müdürlüğü emrine verilmiştir. Halen inşa halinde bulunan 98 kilometrelik Gaziantep — Karkamış ve 108 kilometrelik Genç — Muş hatları da ilâve edilince İşletmemiz şebekesinin uzunluğu 1277.609 kilometreyi bulacaktır.

Malatya, Gaziantep, Maraş, Elâzığ, Diyarbakır, Siirt, Muş, Hakkâri, Van, Tunceli ve Bingöl gibi çok hızla kalkınmaya ihtiyaç ve istidatları bulunan on bir vilâyet merkeziyle mülhakatlarının bütün yolcu ve yük nakliyatlarını büyük bir titizlik ve itina ile karşılamağa çalışan işletmemiz, bölgesinde her gün karşılıklı olarak 16 çift (32) tek yük treni ile ortalama olarak yurdun bütün bölgeleriyle irtibatı olan iki çift yolcu treni işlemektedir.

Trenlerimiz Raman petrol kuyularından elde edilen, ham petrolle çalışan çeşitli makinelerle temin edilmekte olup bu suretle evvelce bir yılda sarfedilen 75 bin ton kömürün diğer sanayî kollarına tahsisine im-

kân vermek suretiyle ayrı bir vatan hizmeti ifa edilmiş olunmaktadır.

Bu muazzam nakliyat işinin yürütülmesi için 15.469.500 liralık yıllık bütçe kullanılmakta ve işletme teşkilâtında 1392 si memur ve hizmetli, 1062 si sanatkâr işçi ve amele olmak üzere (muvakkat amale ve inşaatta çalışanlar hariç) cem'an 2454 kişi ferakat ve azimle gece gündüz vazife görmektedir.

Malatya Gar binası

Mıntıkamız istasyonlarından yapılan nakliyatın belkemiğini cevher, zahire, canlı hayvan ,odun ve doğru parça (ev eşyası, sair yiyecekler, manifatura v. s.) nakliyatı teşkil etmektedir. 1953-1954 yılları ortalama olarak bir yılda 7500 vagon 145500 ton krom, 1400 vagon 21000 ton pirit, 790 vagon 27000 ton bakır, 400 vagon 6000 ton zahire, 125 vagon canlı hayvan, 100 vagon 1500 ton odun ve 730 vagon 11000 ton doğru parça nakledilmiştir.

Muhterem okuyucularımıza yapılan işin değerini daha vazih bir şekilde arzedeabilmek için bir yılda işletmemize giren ve çıkan eşya miktarıyla elde edilen hasılât miktarı aşağıya çıkarılmıştır.

Gelen vagon adedi: 47.000 Gelen eşya tonağı: 550.000 ton

Giden vagon adedi: 47.500 Giden eşya tonağı: 650.000 ton

Nakledilen yolcu adedi: 950 bin kişi

Elde edilen umumi hasılât: 22.500.000 liradır.

6186 numaralı kanunla 24/VII/1953 gününden itibaren İktisadî Devlet Teşekkülü hüviyetini alan müessesemizin ideali, işin ehli bir tüccar gibi vatandaşlara hizmet ederek onlara süratli, emniyetli ve konforlu seyahat ve nakliyat imkânlarını sağlamak dolayısıyla hissesine düşen vatan vazifesini bihakkın ifa etmektedir. Bu bakımdan çok kıymetli müşterilerimizin dilek, temenni vesair müracetlerini büyük bir hassasi-

yetle kabule ve dinlemeye amede olduğumuzu ve teknik malî ve idarî imkânlarımızın müsaadesi nisbetinde yerine getirmeğe çalışacağımızı bildirmeyi bir borç bilirim.

MALATYA SÜMERBANK PAMUKLU SANAYİİ MÜESSESESİ:

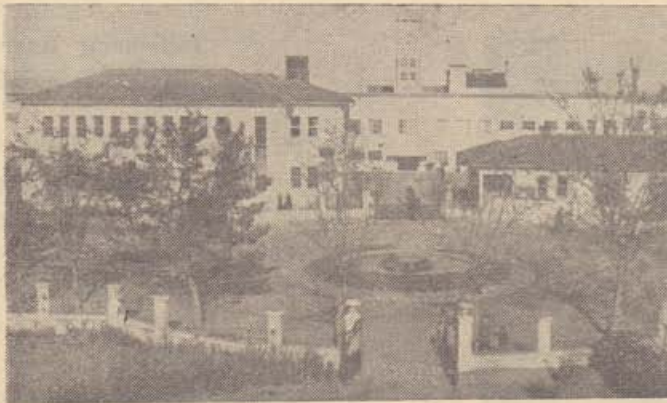

**Fabrika Müdürü
Hakkı Taşangil**

Malatya Sümerbank Pamuklu Sanayii Müessesesi Devletçe tatbik mevkiine konulan birinci beş yıllık sanayiileşme plâmı mucibince ve Sümerbank, Ziraat Bankası ve İş Bankası'nın iştirakleriyle ve beş milyon lira kuruluş sermayeli (Malatya Bez ve İplik Fabrikaları T. A. Ş. eliyle inşa ve tesis edilmiştir.

1936 yılında temeli atılan ve 1939 yılında işletmeye açılan (Malatya Mensucat Fabrikası) 1/IX/1946 yılındanberi tamamen Sümerbank topluluğuna dahil olmuş ve 1/VI/1949 tarihindenberi (Sümerbank Malatya Pamuklu Sanayii Müessesesi) namı altında Sümerbank'a bağlı müstakil bir müessese haline getirilmiştir.

Malatya Pamuklu Sanayii Müessesesi'nin 1950 deki sermayesi dokuz milyon lira idi.

**Malatya Sümerbank Pamuklu Sanayii Müessesesinden
bir görünüş**

Fabrika kuruluş itibariyle Avrupanın en büyük jakarlı fabrikalarındandır. 1950 yılında fabrikanın dokuma kısmında 83 shaft, 355 jakar tezgâhı mevcuttu. İplik kısmında ise 63 vater makinesi ve 25200 iğ vardı.

Mevcut tezgâhlara 350 tezgâhın ilâvesi için altı milyon beş yüz bin lira tahsisat ayrılmıştır. Bu işin inşaatı hızla devam etmektedir. Makinelerin bir kısmı gelmiş montajıyla meşgul olunuyor. Bu konuyla ilgili inşaat için de sekiz milyon liralık bir tahsisat verilmiştir. Yakında yerlerine konulacak bu tezgâhlarla fabrikanın imal kapasitesi arttırılmış olacaktır. On milyon metre olan senelik imalâtı böylece iki misline çıkarılacaktır.

Müessesenin evli memur ve ustalarına mahsus modern lojmanları olduğu gibi bekâr işçileri için de her türlü konforu haiz 400 yataklı bir bekârlar pavyonu vardır. Bunlara ilâveten bir buçuk milyon lira sarfiyle 150 yi müteceviz işçi evleri yapılmaktadır. İnşaata hızla devam ediliyor.

Müessesenin işçi ve memur adedi 2900 ü aşkındır. Yılda altı milyon küsur lira işçi ücreti ödenmekte ve yine yılda her işçiye ücretinden fazla 927 lira sosyal yardım karşılığı olarak para yardımı yapılmaktadır. Her işçinin sosyal yardım parasiyle birlikte aldığı saat ücreti vasatı 113.5 kuruştur.

Fabrikanın Sümerspor Lokali, Kreş, Çocuk Yuvası ve bir ilkokulu vardır. Böylece Sümerbank Mensucat Fabrikası Malatya'ya modern ve örnek bir mahalle kazandırmakta, işçisiyle, memuruyla Malatya'nın iktisadî ve kültürel hayatında önemli bir rol oynamaktadır.

MALATYA'DA İNHİSARLAR :

Yazan :

**İnhisarlar Başmüdürü
KEMÂL KERMAN**

Kemâl Kerman

Aziz yurdumuzun en nefis, en verimli mahsullerinden biri, hiç şüphesiz ki tütündür. Tütün yüzünden yurdumuzda geçinen vatandaşların adedi milyonları ve bu altın yaprakların her sene Anavatan'a hariçten getirdiği para miktarı da asgarî iki yüz milyon lirayı geçmektedir.

Dünyanın neresinde olursa olsun tütün denince, akla (Türk) kelimesi gelir ve ancak (Türk tütünü) ismi her yerde ve herkesin nazarında ideal tütünü hatırlatır.

Malatya da tütün yetiştiren önemli yurt köşelerinden biridir. Bu cihetle Malatya'da tütüncülükle uğraşan vatandaşlarımızın 3437 sayılı Tütün Kanununun çeşitli maddelerindeki tarifati dairesinde daima iyi kalitede tütün yetiştirmeye çalışırlarsa tütünlerini her zaman iyi fiatlarla satmak imkânını elde edebilecek ve maddî kazançlarını genişletmiş olacaklardır.

İdareimiz bu yolda elden gelen kolaylığı vatandaşlarımıza göstermekte ve müstahsili gereği gibi korumaktadır.

İNHİSARLAR MALATYA TÜTÜN FABRİKASI :

Fabrika Müdürü
Necdet Ziya Arica

2640 metre karelik bir saha üzerine inhisarlar idaresince 1937 senesinde Yaprak Tütün, İşletme ve Bakımevi ve Tütün Fabrikası olarak inşasına başlanan ve Malatya vilâyetinin istasyondan şehire kadar uzanan beş kilometrelik istasyon caddesinin tam ortasında ve muntazam bir bahçe içinde bulunan bugünkü binanın meydana gelmesi için iki seneye yakın bir zaman çalışılmış ve 14/Eylül/1939 da özel bir merasimle bu müessese işletmeye açılmıştır.

12 muhtelif nev'i makine ile faaliyete başlayan fabrika, bidayette 3300 tütün ve 700 sigara olmak üzere günde 4000 ve senede 1.200.000 kiloluk bir kapasite ile istihsal sahasına girmiştir.

İnhisarlar Tütün Fabrikası binası

Muhtelif tarihlerde gönderilen makinelerle takviye edilmiş ve bugün 42 muhtelif nev'i makine ile çalışır bir hale konmuştur.

Tesisatın bu suretle takviye ve tevsiinden sonra istihsal artmış, açılışında ancak senede 1.200.000 kilo imâl eden fabrika, 1954 faaliyet devresini 4.106.916 kilo gibi mühim bir kapasite ile kapamıştır. Bu miktar içinde sigara imalatı 2.251.508 kiloya ve tütün ise 1.855.408 kiloya baliğ olmuştur.

İMALÂT NEVİLERİ:

Malatya tütün fabrikası, imalatı kuruluşunda yalnız Tatlısert, Beşinci tütün ve Doğu sigarasına münhasır iken bilâhare, görülen lüzum üzerine imalat nevileri genişletilmiş bu suretle bir taraftan fabrikanın istihsalı artarken diğer taraftan da mamullerinin kalitesi yükselmiştir.

Halen fabrika Tatlısert, Beşinci tütün ve Doğu sigarasından mâda Gelincik, Bafra, Birinci, İkinci ve Asker sigarası da imal etmektedir.

FABRİKANIN HİTERLANDI:

Malatya Tütün Fabrikası Malatyadan başka olarak Adana, Aydın, Bitlis, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Hatay, Kayseri, Konya, Sivas, Siirt, Van ve Trabzon olmak üzere 14 Başmüdürlük ve bu Başmüdürlüklere bağlı (81) İnhisar idaresi mıntikasının yukarıda zikredilen sekiz çeşit tütün ve sigara ihtiyacını karşılamaktadır.

İŞÇİ DURUMU:

İşletmeye açılışında ancak 200 işçisi bulunan bu müessese, bugün (1954 sonunda) 416 sı kadın ve 243 çü erkek olmak üzere 659 işçi çalıştırmaktadır.

SOSYAL YARDIMLAR:

İşçiye günde bir kap ve 1300 kaloriyi havi yemekle 283 gram ekmek aynı zamanda Birinci nevi sigaradan 15 adet sigara verilmektedir. Son bir karar üzerine yarım gün çalışan işçiye Cumartesi günleri de bir övün ekmekle beraber yemek verilmeğe başlanmıştır. Tozlu kısımlarda çalışan işçilere günde yarımşar kilo süt ve her işçiye senede bir takım iş elbisesi, işi icabı bina haricinde çalışanlara postal, yağmurluk verilir. Emzikli işçiye bir sene müddetle günde bir saat süt vermek için paralı izin verildiği gibi evlenenlere çalışma süresine göre 200 saatten 500 saate kadar tahavvül etmek üzere bir evlenme ikramiyesi verilmektedir.

Ayrıca çocuk dünyaya getirenlere 25 lira doğum ikramiyesi ölüm

halinde ise 50 lira cenaze masrafı ile hastalık hallerinde sigortanın ödemediği ilk üç gün için yarım yevmiyesi de ödenir.

Bundan başka üç sene çalışan işçiye senede 7, on sene ve daha fazla çalışanlara 14 gün olmak üzere paralı izin verilir.

Müessesenin işçilere en büyük yardımlarından biri de işçi çocuklarına tahsis edilen Çocuk Yuvasıdır.

MALATYA TÜTÜN VE SİGARA SANAYİİ İŞÇİLERİ SENDİKASI :

Yazan :
Sendika Başkanı
MEHMET TOPÇUOĞLU

Sendika Başkanı
Mehmet Topçuoğlu

Sendikamız 1948 yılında işçi hak ve menfaatlerini korumak, işçileri malî, iktisadî, sosyal ve kültürel bakımdan kalkındırmak gayesiyle kurulmuş ve vazifesini aralarından seçmiş olduğu eleman arkadaşları vasıtasıyla ifaya çalışmıştır.

Bugün yine aynı gaye ve yol üzerinde çok daha şümüllü işçi meselelerini üzerine almış bulunan sendikanın 310 üyesi mevcuttur. Teşekküle karşı gösterilen umum sevgi ve temayülün çok kısa bir zamanda iyi semerelerini görmekte hudutsuz sevgi ve memnuniyet duymaktayız. Sendikamız Türkiye Tütün ve Yardımcı İşçileri Federasyonunun temsilcisi üye sendikalarından biridir. Sendikalar Birliğimizin teşkil ve temsil eden federasyonumuz inhisarlar camiasına bağlı bütün iş yerlerinin işleri, işçi-

leri temsilen gerek umumî, gerekse sendikamız yolu ile halli mümkün olmayan dâvâlarımızı halle yetkili üst merciimizdir.

Bütün davamız üyelerimizin ve işçi arkadaşlarımızın huzur ve sükûn içinde vazifelerini görmesi, hak ve hukukunun aranmasıdır. İşçi arkadaşlarımıza bir nebzecek yardımda bulunabilirsek kendimizi sonsuz bir bahtiyarlık içinde hissederek vazifesini yapmış insanların sevincini duyacağız.

Sendika idare heyeti

SOSYAL SİGORTA KÖŞESİ :

İş. S. Müdürü
Hasan Eryüksel

İşçi Sigortaları Kurumu Devlet İktisadi teşekkülü olarak 1946 senesi ortalarında faaliyete geçmiş ve memleketimizde ilk defa olarak sosyal sigorta mevzuatını tatbik etmiştir. Kuruluş yıllarında 4772 sayılı iş kazaları, meslek hastalıkları ve analık sigorta kanunu ile işçi vatandaşların muayyen hallerini garanti altına alan kurum, 5417 sayılı ihtiyarlık sigortası kanunu ile istikballerini ve 5502 sayılı kanun ile de her türlü hastalık hallerini teminat altına almış bulunmaktadır.

Sosyal sigorta kurumunun bir şubesi de değerli elemanları vasıtasıyla Malatya'da faaliyetinde ve işçi vatandaşlarımızın hizmetindedir.

MALATYA VE CİVARI PANCAR EKİCİLERİ İSTİHSAL KOOPERATİFİ:

**Yazan : T. Ş. Fab. A. Ş. M. T.
C. EREN**

Malatya'da kurulması kararlaştırılan Şeker Fabrikasının öncüsü olan Malatya ve civarı pancar ekicileri istihsal kooperatifi ortaklığı 24/Eylül/1954 tarihinde 34 kurucu ortağın iştirakiyle teşekkül etmiş olup, Türkiye Şeker Fabrikaları A. Ş. memurları da teşkilât kurmak üzere vazifelerine başlamışlardır.

Teşkilât işleri tamamlanırken mezkûr kooperatifin 20/Ocak 1955 tarihinde yapılan umumi heyet toplantısında idare heyetine gerekli selâhiyet verilerek üye kaydına başlanmıştır.

Diğer taraftan fabrika yeri olarak tesbit edilen sahanın istimlâki yapılarak, Şeker Şirketi mühendis ve memurları da hazırlıklarını ilerleterek yakında fabrika inşaat safhasına girecektir.

Önümüzdeki aylarda, fabrika inşaatına muvazi olarak, çiftçilerimizin pancar ekecekleri tarlalar tespit edilerek taahhüde bağlanacak ve 1956 yılı ilkbaharında ilk pancar ekimi yapılacaktır.

Pancar mahsulünün idrak zamanına kadar inşaatı tamamlanacak olan Malatya Şeker Fabrikası 1956 yılı sonbaharında şeker istihsaline başlamış olacaktır.

MALATYA'DA SAĞLIK İŞLERİ FAALİYETİ:

**Yazan : Sağlık Müdürü
Dr. Zeki Akdoğan**

Dr. Zeki Akdoğan

Malatya vilâyet merkezinde 100 yataklı bir Devlet Hastanesi, 30 yataklı bir Doğum ve Çocuk Bakımevi bulunmaktadır.

Kazalarımızda ise Darende, Pötürge ve Arapkir'de birer sağlık merkezi faaliyette olup, Darende'deki 15, diğerleri onar yataklıdır. Sıhhi teşkilât meyanında bulunan trahom, sıtma, firengi mücadele başkanlıkları vilâyetin her yerinde faaliyet halindedirler. Ayrıca Verem Savaş Dispanseri'de veremli hastaların tesbit ve tedavileriyle faaliyette bulunmaktadır. Malatya'nın sıhhi ve içtimâî bakımından kalkınması düşünülerek merkezde mevcut Devlet Hastanesi yatak kadrosu üç yüze iblâğ edilmek maksadiyle yeniden 200 yataklı bir pavyon

inşaatına başlanılmıştır. Doğum ve Çocuk Bakımevi yatak miktarı da ihtiyacı karşılayamadığından buranın yatak sayısı da 30 dan kırk beşe çıkarılmıştır. İlerde imkânlar müsaade ettiği takdirde bu miktarın yüze iblâğ edilmesi şayanı temennidir.

Pek yakında hayırsever Malatyalı vatandaşlarımızın gayretleriyle hizmete açılacak olan 50 yataklı Verem Hastanesi vilâyetimizin büyük bir ihtiyacını karşılamış olacaktır.

SITMA SAVAŞ FAALİYETİ:

Yazan :

Sıtma Savaş Başkanı

Dr. Fuat Arıkan

Dr. Fuat Arıkan

Malatya'da sıtma mücadelenin başlangıç tarihini 1945 yılı olagan üstü sıtma mücadelesinden başlarsa da asıl bölgenin mücadele teşkilâtı 1951 yılından başlamıştır.

Şimdiki halde 7 şube tabibi ve bu şubelerin 34 memuru ve teşkilâta bağlı 383 muhtarlık köyle 521 mezrea sıtma teşkilâtına alınmıştır.

Bundan evvel bu sıtmalı köylerde meselâ 1948 yılında doğum adedi 694 iken bebek ölümlü nisbeti 159 dur. 1954 yılında da doğum nisbeti 5697 ve bebek ölümü de 200 dür. Bu nisbetten anlaşılıyor ki, mücadelenin teessüsünden sonra dört yıl içersinde doğum nisbeti bine yükselmiş ve bebek ölümü nisbeti de aşağı düşmüştür. Bu da şimdiki iktidarın ve Sağlık Ve-

kâletinin köylü sağlık bakımına önem vermesi neticesidir.

FİRENGİ SAVAŞ FAALİYETİ:

Yazan :
Üçüncü Bölge Firengi
Savaş Başkanı
Dr. Abdullah Çiftçi

Dr. Abdullah Çiftçi

Yozgat vilâyetinde çalışmakta iken Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin 19/2/1952 gün ve 161/1656 sayılı emirleriyle Malatya vilâyetine intikal ettirilen Üçüncü Bölge Firengi Mücadele Teşkilâtı 10/5/1952 tarihinden itibaren mezkûr vilâyetin merkez kazası ile Adıyaman, Akçadağ, Hekimhan ve Pötürge kazalarında beş şube tabibliği halinde çalışmağa başlamıştır.

Bu kazalardan bugüne kadar Adıyaman'da 51672, Hekimhan'da 23644, Akçadağ'da 28395, Pötürge'de 18830 olmak üzere cem'an 122541 şahsın firengi tarama muayeneleri ikmâl edilerek normal tedavi faaliyetine geçilmiştir. Şubelerimizde alınan kan sayısı 18871 olup mücadele lâboratuvarında yapılan teamül sayısı ise 36775 i bulmuştur. Kısa zamanda hasta sayısı haddi asgariye indirilen Hekimhan, Akçadağ ve Pötürge kazalarındaki şube tabiblikleri kapatılarak kalan az miktar firengili tedavilerinin takibi için adı geçen hükûmet tabibliklerine devir olunmuştur. Teşkilâtın halen Malatya merkez kazasıyla Adıyaman ve Besni'de olmak üzere üç şubesi mevcuttur.

Malatya Verem Hastanesi binası

MALATYA TİCARET VE SANAYİ ODASI:

Yazan :
M. T. ve S. O. Reisi
Sabri Güray

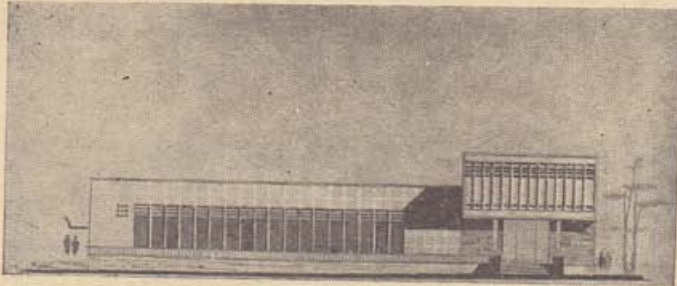

Sabri Güray

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası 1338 senesinde kurulmuştur. İlk idareciler: Atmalızade Merhum Hacı Mahmut Efendi'nin riayesetinde; Hıdırağazade Mehmet Şevket, Hacıhaliloğlu Gaffar, Haşimbeyzade Fuat, Topalhafızade Hafız ve Müminzade Mümin Efendilerden teşekkül etmiştir.

Halen Malatya Ticaret ve Sanayi Odası idare heyeti Malatya Ziraat Bankası Şubesi Müdürü Sabri Güray'ın reisliğinde: Tüccardan Hasan Çuhacı, Cemal Özmumcu, Remzi Bora, Kerim Abacı, Mustafa Sabuncu ve Hüseyin Altunbüken'den müteşekkildir.

Kuruluşundanberi kiralık binalarda çalışan Ticaret ve Sanayi Odası şehrin en güzel bir yerinde vilâyet konağıyle belediye binası arasında satınaldığı 728 metre karelik arsa üzerine maliyeti 200.000 lirayı aşan modern bir bina yaptırmaktadır.

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası yeni binası

Oda'ya mensup tüccar ve esnaf için lokal haline getirilmesi düşünülen muazzam bir salonu da muhtevi bulunan bu bina bir iki aya kadar tamamlanmış olacaktır.

Malatya'nın millî geliri olan meşhur kayısıları İzmir Fuarında bir çok seneler umuma teşhir edilmiş, 9/Eylül/1928 İzmir sergisinde Ticaret

Odası altın madalya, 1341 Adana Beynelmilel Ziraat Sergisi'nde gümüş madalya almıştır.

1950 senesinde 20.000 lira olan oda bütçesi Malatya'nın ticarî ve iktisadî sahalarda hızla gelişmesi sayesinde 1955 yılında 40.000 liraya yükselmiştir.

Halen oda sicilinde kayıtlı tüccar ve sanayici adedi 1086 dır.

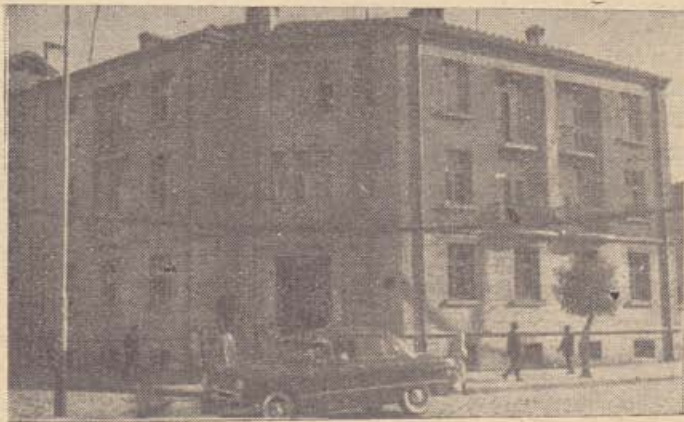
T. C. ZİRAAT BANKASI MALATYA ŞUBESİ :

12/Haziran/1937 senesinde 3202 sayılı kanunla T. C. Ziraat Bankası adıyla muhtar bir iktisadî Devlet teşekkülü haline getirilen Ziraat Bankasının Malatya merkezindeki şubesi ilk defa 50 bin lira sermaye ile 1924 yılında açılmış ve halkın hizmetinde çalışmaya başlamıştır.

Tüccar ve esnafa diğer bankalar kadar hizmet eden T. C. Ziraat Bankası, diğer bankaların yapmadığı, en büyük hizmeti Türk çiftçisine yapmaktadır.

Asırlardanberi Türk çiftçisi ziraatını karasabanla yapagelmıştır. Çiftçinin her sahada muhtaç olduğu zirai krediyi sağladığı gibi son beş sene içinde uzun taksit ve % 3 faizle tevzi edilen traktör, biçer, döver, hasat ve orak makineleriyle sair ekipmanlar, her hizmetinin üstünde sayılır.

T. C. Ziraat Bankası çiftçinin muhtaç bulunduğu her çeşit kredileri sağlamaya çalışmaktadır. Çiftçilere çevirme kredileri, hayvan yemi kre-

T. C. Ziraat Bankası Malatya Şubesi binası

disi, her çeşit donatma kredileri, arıcılık, meyve bahçelerini tesis ve imar kredileri, traktör sahiplerine akaryakıt kredisi tevzi eder. Tohumluk temin edemiyen fakir çiftçiye yemeklik dağıtır. Topraksız çiftçiye tevzi edilen araziye işletmek gayesiyle kredi sağlar. Hülâsa çiftçinin her saha-da yardımına koşar.

Eskiden yalnız merkez ilcesinde iki tarım kredi kooperatifi mevcut iken bugün bunun sayısı on bire yükseltilmiştir. Tabii tevzi ettiği kredi miktarı da o nisbette artmıştır.

Yalnız vilâyet mıntıkasında anka ve tarım kredi kooperatifleri kanalıyla çiftçiye on beş milyon liradan fazla çeşitli kredi tevzi edilmiştir ki, bu da T. C. Ziraat Bankasının memleketin kalkınmasına olan hizmet derecesini göstermeğe kâfidir.

TÜRKİYE EMLÂK Ve KREDİ BANKASI MALATYA ŞUBESİ :

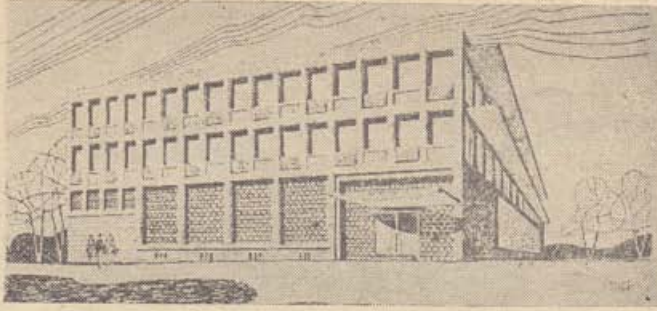
Müdür

A. Abid Kayahan

1947 yılındanberi şehrimizi faaliyet sahasına alarak gayelerinden Malatya'nın da müstefit olmasını sağlayan Türkiye Emlâk ve Kredi Bankası geniş ölçüde yapı ve onarma işlerini finanse etmiş, çalışma ve gayretleriyle Malatya şehrini miktarı her gün biraz daha artan kârgir ve konforlu binalara kavuşturmuş ve aynı zamanda meskeni olmayan yüzlerce yurttaş, yaptırdıkları meskenin inşa bedelinin % 90 nına kadar kredi vermek suretiyle mesken sahibi kılmıştır.

Memleketimiz için çok hayırlı bir müessese olduğunu her an isbat eden bankanın sermayesi 1953 yılında, hükûmetimizin gösterdiği büyük bir anlayışla üç milyon liraya çıkartılmıştır. Gerek sermayenin arttırılması ve gerekse mesken yapmak arzusunda bulunan bütün vatandaşların mevduatlarını Emlâk Bankası'na yatırmaları dolayısıyla geniş imkânlarla sahip olan müessese yurttaki mesken dâvasının halli için durmadan hamleler yapmaktadır. Banka, son zamanlarda bulduğu yapı tasarrufu sistemi sayesinde hiçbir tesadüf ve ihtimale yer vermeden yüzde yüz bir garantiyle mevduat sahiplerini kısa bir zamanda mesken sahibi etmek imkânını da keşfetmiştir.

Banka, Memleketimizde inşaat finansmanına muvazi olarak inşaat malzemesi fabrikasyonu ve ticaretini yapanlara, bu mevzuda çalışan müteahhitlere yapı ve inşaat maliyetini ucuzlatmak gayesiyle ticarî kredi açmağa başlamıştır. Emlâk Bankası ikramiyeli yapı taasruru ve mev-

**İnşasına başlanılan Türkiye Emlâk ve Kredi
Bankası Malatya Şubesi binası**

duat hesabı açmakta havale ve bilcümle bankacılık hizmetlerini gayet müsait şartlar altında ve suhuletle görmekte, aynı zamanda gayri menkulleri mütedavil bir şekle sokarak ihtiyaçlarına, ticarî sahada kullanmak veya sosyal bir gaye uğruna harcamak için uzun vadeli kredi temini gibi vazifeleri de ifa etmektedir.

TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş. MALATYA ŞUBESİ :

Müdür Kemal Ulkümen

1931 senesinde şehrimizde teessüs edip o tarihten bu yana aralıksız olarak mahallî, ticarî hareketlere iştirak eden İş Bankası Malatya çapında kendisine düşen vazifeleri tamamiyle ifa etmektedir.

Tasarruf erbabının ve ticarî muamele ifa eden vatandaşların işlerini suhuletle ve en kısa bir zamanda ifa ile bu yoldaki çalışmalarına azamî gayret sarfetmektedir.

Malatya'da Halk ve Osmanlı Bankası şubeleri de vardır. Bunlarla birlikte Malatya'daki Banka şube sayısı beşi bulmaktadır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. Malatya Şubesi Binası

MALATYA'DA SPOR FAALİYETLERİ :

Yazan :

B. T. Bölge Müdürü
Osman Çağlı

Osman Çağlı

Henüz tesislerimizin ikmâl edilmemiş olmasına rağmen, Malatya Bölgesi Spor Faaliyetleri bakımından doğu bölgeleri arasında muntazam faaliyetleriyle tanınmıştır.

Komşu bölgelerle zaman zaman tertip edilen çeşitli karşılaşmalarda, daima iyi sonuçlar alınmıştır.

Futbol, atletizm, güreş, su sporları en çok rağbet gören sporlardandır.

Grup birinciliği muhafaza edilen futbolda, se-kiz kulübün liklere iştirâki, bu şubeye gösterilen alâkanın değerini ispata kâfidir. Beş yıllık Çukurova şildini kazanan atletlerimiz arasında Türkiye rekorları yapmış elemanlarımız mevcuttur.

Halkımız tarafından çok sevilen atletizm yarışmalarına kız atletlerimiz de muntazaman iştirak ederler.

Güreşte doğu bölgeleri arasında millî takıma ilk elemanı bölgemiz vermiştir.

Sümerbank Pamuklu Sanayii Müessesesi Yüzme Havuzunda mun-

tazam faaliyet yapan yüzücülerimiz, bu yıl ilk defa katıldıkları Türkiye birinciliklerinde iyi dereceler almışlardır.

Bunların dışında Dağ - Kayak, Atıcılık - Boks, Bisiklet ve Sportif oyunlar şubelerinde faaliyet yapılmaktadır.

Bölgemiz dahilinde gençlik ve spor faaliyetlerimizin yürütülmesinde müessir olan B.T.G. Müdürlüğü tarafından tescilli 14 spor kulübümüz vardır. Bölgemiz bu kulüplerden bazılarına mevzuat hükümleri gereğince, aynı ve nakti yardımlar da yapmaktadır.

Malatya Bölgesi Atletlerinden bir grup

Gençlik ve Spor işleriyle yakından ilgilenen Sayın Bölge Başkanı Valimiz Ahmet Tekelioğlu'nun himmetleriyle yarım kalan saha inşaatı bu yıl ele alınarak ikmâl edilecektir.

Uzun yıllardanberi B. T.
Bölge Atletizm Ajanlığı
Yapan Ziya Şahin

Halen birçok faaliyetlerimizi Sümerbank Pamuklu Sanayii Müessesesi tesislerinden istifade ile yürütmekteyiz. Malatya Gençliğine bu gibi faaliyetlerde âzami kollaylık ve müzaheretini gösteren Pamuklu Sanayii Müessesesi Müdürü Sayın Hakkı Taşangil'e burada teşekkürü bir vazife bilirim.

Stadyum inşaatının gelince : Geçen yıl yarım kalan işlerimiz iki defa ihaleye çıkarılmış olmasına rağmen inşaat demiri bulmaktaki güçlükten işlerimize talip çıkmamıştır. Yarım kalan işlerimizi bu yıl ikmâl etmek için bütçemize gerekli tahsisatı koymuş bulunmaktayız. Ayrıca bir Kayakevi ile Darende Kazası Spor sahasının yapılması işi de bu yılki inşaat programımıza alınmıştır. Bu seneki bölge çalışmalarımızın hedefini Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü programları gereğince bölgemiz içinde ve dışında ajanlıklarımızın ve kulüplerimi-

zin yapacağı faaliyetlerle spor sahasını bir an evvel gençlerimizin istifadesine arz etmek üzere inşaat işlerinin tamamlanması teşkil etmektedir. Gelecek yıllar için de bir kapalı spor sahası yaptırmak tasavvurundayız.

MALATYA'DA SPOR HAREKETLERİ :

Yazan :
Lise Müdür Muavini
M. Ziya Ünsel

Bundan dokuz yıl önceydi. Kanal boyunda geniş salonlu büyük bir binada Malatya sporunu bulmuştum. Malatya sporunu bulmuştum diyorum; Çünkü burada hem bölge hem kulüpler vardı. Daha doğrusu Gençlik Spor Kulübü kulüp çalışmalarının hepsini yapıyordu. Eski adı Fırat Spor. Malatya Sporuna da hizmetleri çok. Bir vakitler bir yandan Fırat Spor bir yandan Mekik Spor (şimdiki Sümerspor) Malatya sporunu temsil etmişler ve bir hayli de muvaffakiyetler kazanmışlar.

Beden Terbiyesi mükelleflerinin yürüyüş talimleri yaptıkları devirde, Bölge Müdürü olarak Ali Bey, Ahmet Bey Malatya sporunu bir

1954-1955 Malatya Lig Şampiyonu Adana Gençlerbirliği
Futbol Takımı

hayli ileri götürmüşler. Malatya futbolunun adı Adana'dan, Ankara'dan ve İstanbul'dan duyulmuş. Atletizm ve kayak çalışmaları ilerisi için ümitler veriyormuş. Ben o zamanlara yetişmedim.

Sayın Ahmet Kınık'ın Malatya'da Vali olarak bulunduğu yılları iyi bilirim. Bu yıllar Malatya'da en hummalı spor faaliyetlerinin yapıldığı

yıllardır. Malatya sporunun gelişmesi, hattâ en yüksek seviyesine varması O'nun bölge başkanlığı devrine rastlar.

Malatya'da sporun inkişafı ve kalkınması için her şeyden önce bir stadyomun lüzumuna inanmış olan Kınık bu işi gerçekleştirmek için plânları hazırlatıp inşaata girişti. Bir yandan stad binaları yapılırken bir yandan da kulüpler kurulup faaliyete geçtiler. Sonra havuz yapıldı. Su sporları da bölge faaliyetlerine katıldı. Zamanla Malatya sporu büsbütün gelişti, büsbütün yükseldi. Malatya'da muvaffakiyetle yapılmış olan Türkiye atletizm birincilikleri spor sahasında Malatya'nın, organizasyonda Malatya bölgesinin ne derecelere yükseldiğine güzel örneklerdir.

Adalı Gençlerbirliği Bşk. Malatya sporunda gördüğümüz bütün bu, **Nuri Akbez** bize gurur ve heyecan veren güzel manzara şimdi yeniden gözlerimizin önünde canlanmağa başlamışsa bunu Sayın Valimiz ve Bölge Başkanımız Ahmet Tekelioğlu'na borçluyuz. Bölge yayımla-

Doğu Bölgelerinde değerli bir kuvvet olan Malatya Güreşçileri

rı, bilhassa onun gerçekleştirmiş olduğu çok değerli bölge faaliyetlerinden biridir. Malatya gençliğinin sportmen ruhunda büyük bir spor aşkı vardır. İşte bu sportmence ruh, işte bu spor aşkıdır ki Malatya sporunun daima ileri, daima başarılı olmasını sağlayacaktır. Gönlümüz ferah, içimiz şen hep beraber söyleyelim:

**Dağ başını duman almış,
Gümüş dere durmaz akar.
Güneş ufukta şimdi doğar;
Yürüyelim arkadaşlar.**

P.T.T. GELİŞMESİ :

P.T.T. Müdürü
Kemal Duru

Malatya P.T.T. Teşkilâtı daha evvel küçük ve ihtiyaca gayrikâfi icarlı bir binada sıkışık bir durumda hizmet görmekte idi. Bugün kendi malı olan ve her türlü ihtiyaca cevap verebilecek bir şekilde inşa edilmiş bulunan mükemmel bir binada çalışmaktadır.

300 manoele santralın ihtiyaca cevap vermediğini gören P.T.T. İdaresi yeni ve teknik bakımdan mükemmel binlik bir otomatik telefon santralını 3/XII/1954 tarihinde büyük bir merasimle ve T.B.M.M. Reisi Sayın Refik Koraltan eliyle Malatya'nın hizmetine açmış bulunmaktadır.

EVKAF İŞLERİ :

Yazan :

Evkaf Müdürü
A. Bakî Öztekin

A. Bakî Öztekin

Evkaf teşkilâtı itibarıyla Elâzığ, Bingöl, Tunceli ve Adıyaman vilâyet ve kazaları Malatya vilâyeti vakıflar müdürlüğüne bağlıdır.

Malatya'nın 23 cami ve mescidi vardır. Em-lâki bütün dükkân ve on tane kadar dut ve sebze bahçelerinden ibarettir. Mazbut ve mülhak olarak senelik varidatı 45.741 lira 86 Krş. tur. Bu az varidatına karşı 954 yılında kaza ve köy camilerinin tamiratına 59.481 lira yardım yapılmıştır.

Malatya, tarihi vakıf eserleriyle de ön plânda gelen vilâyetlerimizdendir.

Vakıf eserlerinden Malatya'nın Yeni Camii

ARGUVAN KAZASI :

Yazan :
Belediye Reisi
Hurşit Eren

Hurşit Eren

Malatya vilâyetine bağlı Arguvan kazası 1954 yılında kurulmuş yeni bir kazadır. Kaza merkezi-nin evvelki adı Tahir nahiyesi olup, şimdi bir böl-ge ismini taşıyan Arguvan adını almış bulunuyor.

Kasaba merkezi yedi mahalle, 250 haneden ibaret ve 1300 nüfushudur. Mülhakatiyle birlikte nüfusu 9791 kişidir.

Burada Belediye teşkilâtı iki ay evvel kurul-muştur. Belediyenin 1955 yılı bütçesi 28480 lira-dır. Belediye kasabanın halihazır haritasını yap-tırmakta ve buna göre kazanın güzelleştirilmesi cihetine gitmektedir.

Arguvan halkının başlıca işi ziraatçılık ve davarcılıktır. Kaza, geniş ve verimli bir araziye sahiptir.

Kasabanın halihazır ve şehir plânına göre kurulacak yeni şehri batı cihetindeki eteklerden başlayarak sırtını dalgalı araziye vermek suretiyle yerini yükseltmiş, şimal, şark ve kıblesindeki geniş ve kilometrelerce uzayan ve ziraat sahası bulunan yeşil ovaya nâzır ve hâkimdir.

HEKİMHAN KAZASI :

2270 kilometre karelik bir saha üzerine kurulan Hekimhan kazasının merkez nüfusu 2504, köylerinin ise 33621 kişidir. Mülhakatıyla birlikte nüfusu 36125 dir.

Kaza, Hasaңelebi ve Kurşunlu adlı iki nahiyeden ve merkezi Taşbaşı, Baęyolu olmak üzere iki mahalleden ibarettir.

Kaza merkezinde bir, köylerinde de 34 olmak üzere cem'an 35 okulu vardır. 1949 yılında açılan merkezdeki ortaokul kültürsever Hekimhanlıların çocuklarını bugün için istiap edecek durumda değildir. Köylerindeki 6 eğitimli okulunun da binaları yoktur. Bu ihtiyaçların giderilmesi için çalışılmaktadır.

Kazaya bağlı 68 köy (bu köylere bağlı 134 mezra) e 13/7/1953 tarihinden şimdiye kadar 51 köye jip gidecek şekilde yol yapılmıştır. Kazanın 68 köyünden jip gitmiyen bir köy bırakılmamıştır.

1952 yılında 23 köyde 32, 1953 yılında 30 köyde 41, 1954 yılında da 28 köyde 75 adet köy çeşmesi akıtılmıştır.

Sihhi bakımdan kasaba ve köylerde her evin bir helâ inşasına azami gayretle çalışılmış olup bu yılın Haziranına kadar helâsız kazamız mıntıkasında tek bir ev bırakılmayacağı umulmaktadır.

Kaza merkezi 1953 yılı güzünde tazyikli içme suyuna kavuşmuştur. İmar plânı da eldedir. Elektrik projesi Bayındırlık Vekâletinde tasdikte bulunuyor. Böylece Hekimhan kazası yakın bir tarihte bütün ihtiyaçları görülmüş olarak güzel beldelerimizden biri olacaktır.

Pek yakından tanıdığımız bir halk çocuğu olan kazanın Kaymakamı Hasan Lüleci'nin güzel Hekimhan'ın eksiklerini kısa bir zamanda gidereceğine imanımız vardır.

DOĞANŞEHİR KAZASI :

140609 dekarlık bir saha üzerinde kurulan Doğanşehir'in merkezde 618'i kadın, 667 si erkek; köylerinde 11631'i kadın, 11060'ı erkek; olmak üzere cem'an 12249'u kadın, 11727'si erkek ki 23970 kişilik nüfusu ve kaza merkezinin bir mahallesi ve Sürgü adlı bir nahiyesi vardır.

Kaza merkezine bağlı 23, Sürgü nahiyesine bağlı 7 ki cem'an 30 köyü bulunmaktadır.

Kaza merkezindeki bir, köylerindeki on yedi ilkokuldan Erkenek köyünde bir sınıflı bir ilkokul yeniden yapılmış ve merkezde bir sanat ortaokulu yapılmasına teşebbüs edilmiştir.

Kaza merkezinde bir hidro-elektrik santrali yaptırılmış ve faaliyete

geçmiştir. Kaza merkezinin içme suyunun yapılmasına da başlanmak üzeredir.

Kazanın 21 köyüne içme suyu tesisatları yapılmış, dört köyüne de bu sene yapılmak üzere faaliyete geçilmiştir. Köy yolları her türlü vasıtaların geçmesine müsait duruma getiriliyor. Ayrıca kaza merkezinde bir Hükümet Konağıyla bir hapishanenin yapılmasına teşebbüs edilmiştir.

ARAPKİR KAZASI :

Kaymakam
Behçet Oğuz

Arapkir kazası Malatya'ya 105 kilometre mesafededir. Posta nakliyatı otobüsle yapılır.

19 mahalleden ve 1650 evden, Mutmur adlı bir nahiyeden ve 36 adet köyden ibaret olan kazanın 1950 nüfus sayımına göre 6739'u merkezde, 17888'i köylerde olmak üzere cem'an 24627 kişi nüfusu vardır.

1673 kilometre karelik bir saha üzerine kurulmuş olup nüfus kesafeti 15 tir.

Merkezinde bir ortaokulu ve dört ilkokulu, köylerinde de 16 ilkokulu bulunmaktadır.

Arapkir kasabası eskidenberi Maarif işlerine önem veren bir kasabadır. Maarifin bu memlekette yetiştirdiği şahıslar, her biri, zamanında Devletin yüksek memuriyet mevkilerini işgal eden kimselerdir. Memleket halkı kültürün insan ha-

yatındaki ehemmiyetli mevkiini anlamıştır. Her Arapkirli ailenin en büyük düşüncesi çocuğunu okutmaktır.

1937 - 1938 yılında tedrisata başlayan ortaokulu binası yıkılma tehlikesi arzettiğinden bu ders yılı başında Devlet tarafından yapılan yeni modern binasına taşınmıştır.

1955 yılı içinde Kocu köyüne yeni bir okul binası yapılacaktır.

Kaza köylerine içme suları getirtilmiş ve çeşmeler yaptırılmıştır.

Arapkir Belediyesi de malî kudreti nisbetinde şehir halkına faydalı olmak için çalışmaktadır. Son yıllarda şehre sekiz kilometre mesafede bulunan Mişilli köyü civarında gayet güzel, sertlik derecesi % 07 olan bir içme suyu getirtmiştir. Bu suyun şehir şebekesi çok geniştir. İçme suyu 450 - 500 bin lira gibi büyük bir para sarfiyle meydana gelebilmiştir.

Kasabanın bütün mahallelerinde içme suyu vardır. Belediye şehrin umumî suyundan faydalanamıyan altı mahallesinin de içme suyuna yar-

dım etmiş, çeşmelerini yaptırmıştır. Sulama suları muntazam kanallarla şehre dağılmaktadır. Son yıllarda şehrin en büyük sulama arki olan ÇARŞI ARKINA 172 bin lira sarfedilerek muntazam bir kanal yapılmıştır.

Belediye, 5800 lira ile bir gazhane, 1000 lira sarfı ile de umumî bir helâ yaptırmıştır. Belediyenin şehrin dışında sıhhi şartları hâvi bir mezbahası da vardır.

Şehrin aydınlanması şimdilik gazyağı ve lüks lâmbalarıyla temin edilmektedir. Yakın bir zamanda elektrik tesisatının kurulması için belediyece karar alınmıştır. Şehir, elektriğe kavuştuğunda elektriğin dokumacılık sanayiinin kalkınmasında büyük bir yardımı olacaktır.

Belediye bugünlerde şehir için lüzumlu olan bir otel yapılmasına da karar vermiştir. Bu otel yakın bir gelecekte şehrin büyük ihtiyaçlarından olan otel ihtiyacını gidermiş olacaktır.

PÖTÜRGE KAZASI :

2112 kilometrelik bir saha üzerine yayılan Pötürge, deniz seviyesinden 1020 metre yüksektir.

1950 sayımına göre nüfusu; şehirde 2596, köylerde 48618, cem'an 51214 kişiden ibarettir.

Nüfus kesafeti 24 tür.

Kaza merkezinde bir ortaokulu, köylerinde ilkokulları bulunuyor.

Arazisi dağlık, insanları çalışkandır. Halkının çoğu para kazanmak için İstanbul'a gider ve oradan elde ettikleri kazançla memleketteki ailelerini geçindirirler.

Kaza hudutları içinde bir çok tarihi eserlere tesadüf edilmektedir.

DARENDE KAZASI :

1934 kilometrelik bir saha üzerinde bulunan Darende kazasının nüfusu 1950 sayımına göre şehirde 6471, köylerde 22242, cem'an 28713 kişiden ibarettir.

Nüfus kesafeti 21, deniz seviyesinden yüksekliği 1000 metredir.

Kaza merkezinde bir ortaokulu, köylerinin ekserisinde de ilkokulu vardır.

Ayvalı, Balaban adında iki nahiyesi ve 43 köyü bulunmakta, halkı meyvecilik ve ziraatla işigal etmektedir.

AKÇADAĞ KAZASI :

Malatya'nın batısında yaylalarıyla meşhur Akçadağ'dan adını alan Akçadağ kazasının 1950 sayımına göre nüfusu şehirde 2858, köylerde 29772 ve cem'an 32630 kişiden ibarettir.

2231 kilometrelik bir yüzölçüsüne sahiptir. Nüfus kesafeti 15 tir.

Merkezde üç mahallesi, Kürecik ve Levent adlı iki nahiyesi vardır. .

Vilâyet merkezine 31 km. mesafede ve deniz seviyesinden 1100 metre yüksektedir. Kaza merkezinde bir ortaokulu vardır. Kaza dahilinde ŞGOL adıyla anılan bir boğaz vardır ki, buranın sağ ve solundaki kayalıklarda vaktiyle oyulmuş mağaralara tesadüf edilir. Bu mağaraların pek eskiden insanlara mesken vazifesi gördüğü yapılan tetkiklerden anlaşılıyor. Meşhur Sultansuyu Hara'sı ve Akçadağ İlköğretmen Okulu kaza hududu içindedir.

Arazi verimli, insanları çalışkan ve uyanıktır.

MEMLEKETİMİZİN YAKINDAN TANIDIĞI BİRKAÇ ŞAHSİYET

Hususî Muhasebe
Müdürü Hakkı Sümer

Trahom Savaş Başkanı
Aziz İnal

Nafia Müdürü
Sırrı Yar'as

Maarif Müdür Muavini
Basri Özgen

Malatya D. H. Y. Meydan
Müdürü A. Güneri

Öğretmenler Birliği Bşk.
Faruk Balcıgil

Kitabın Hazırlayıcısı
San Dershanesi ve
Yayınevi sahibi
Salih SAN

Kitabın hazırlanmasına
yardım eden arkadaşımız
Gazeteci B. Erdem

Nüfus Müdürü
Cezmi Bakiler

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ

Yapı Kooperatifi :

Yazan :

İlköğretim Müfettişi
Azmi Fenercioğlu

Azmi Fenercioğlu

tırmış olduğu beş evle birlikte kırk evlik bir mahalle kurulacak dolayısıyla şehrin bu semti güzelleştiği gibi ortak öğretmenler de birer ev sahibi olacaklardır.

Gündengüne genişleyen Malatya'da mesken sıkıntısı kendisini hissettirmekte, dar bütçelilerin bugünkü şartlar altında ev yaptırmaları zor olduğundan ilkokul öğretmenleri ev yaptırmak için bu kooperatifi kurmuşlardır.

Ev yaptıranlara yardım ve teşvik için son yıllarda çıkarılan kanunlardan istifade eden kooperatif arsa satın almış ve ortaklarına tevzi etmiştir.

Evvelce parselasyonu yapılan arsaların tamamının tevzi işi bittikten sonra bu arsalar üzerine 35 ev inşa edilecektir. Mücelli mahallesinde - İlkokul öğretmenleri yapı sandığının- evvelce yap-

AZİM DEMİR

—o—

TİCARET Ve İMALÂTHANESİ

Kemal Nalcı — Hasan Asatêkin

Demirci Pazarı No.: 12

Telefon : 1238

Tel Adresi : NALCI — Malatya

MALATYA MATBAASI

Hertürlü Matbua işleri için Malatyalıların
Emrindedir.

Hükümet Konağı arkası No.: 39 — Malatya

YENİ MALATYA POSTASI

Günlük Siyasî Gazete

DEMİR SANAYİ VE MADENİ İŞLER ESNAF DERNEĞİ:

**Yazan: D. S. ve M. İ. Derneği Başkanı
Kemal Nalcı**

Malatya'da bulunan ve bilûmum madenî işler sanatkârlarının bir araya gelerek kurdukları bu derneğin halihazır 98 üyesi vardır.

Maksadı: Üyeler arasında meslekî ve içtimai, iktisadî yardımı sağlamak ve gelişmelerinde her türlü imkânları elde etmektir.

Kemal Nalcı

27 Ocak 1953 tarihinde 17 kişi ile müteşebbis olarak Kemal Nalcı'nın başkanlığında kurulmuş ve 7 Şubat 1954 tarihinde birinci büyük kongresini yaparak idare heyetini seçmiştir. İlk idare heyetine Kemal Nalcı, Halil Kelleci, Yahya Kelleci, Hasan Asatekin, Haşmet Bakal, Tahir Mavuk, Serkis Resulkal seçilmişlerdir.

Bir sene sonra yani 20 Şubat 1955 tarihinde ikinci kongresini yapmış, bu müddet zarfında faaliyet raporunda derneğin şu şubelerde dal buldukları anlaşılmıştır.

Derneğimiz Ticaret ve Sanayi Odası 12 meslek komitesinde 4 azalık, oda meclisinde 2 âzalık, Esnaf Kefalet Kooperatifinde 3 azalık, Esnaf Birliğinde 2 azalık ve Türkiye Demirciler ve Madenî İşler Federasyonunda 1 azalık, Türkiye Esnaf ve sanatkârlar Teşkilâtı Konfederasyonunun umumî heyetinde 3 azalık kazanan dernek faaliyetini hızlandırmıştır.

KEMAL NALCI

Her nevi Demir ve Saç İnşaat Malzemesi

Ticarethanesi

Demirci Pazarı No.: 1 - 3

Telgraf Adresi : Nalcı - Malatya

Telefon	Dükkan	: 1238
	Ev	: 1584

Derneğimiz Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı aynı zamanda ithalâtçı vesikası vasıtası ile ilerde imkân nisbetinde ithalât yapabilecektir. Son yapılan seçimde kurucumuz Kemal Nalcı'nın başkanlığında idare heyeti Halil Kelleci, Yahya Kelleci, Haşmet Bakal, Tahir Mavuk, Serkis Resulkal, Ömer Genç'ten müteşekkildir.

Kemal Nalcı'nın fotoğrafı dernek yaşadıkça kurucu olarak dernek binasında asılmasına karar verilmiştir.

N. CEVRİ İLKBAŞARAN

Sümer Kitabevi

- **YAZI MAKİNASI, YAZI TAKIMLARI, DOLMA KALEMLERLE SAİR BÜRO LEVAZİMİNA AİT ZENGİN ÇEŞİDİNİ;**
- **KOL, MASA VE DUVAR SAATLERİYLE FOTOĞRAF MAKİNALARI VE FİLMLERİNİ;**
- **EN YENİ NEŞRİYATI GÜNÜ GÜNÜNE.. YABANCI DİLLERDE MECMUALARI;**
- **OKUL KİTAPLARI İLE BİLÜMUM DERS ARAÇLARINI BULUNDURUR.**

İyi Kalitede Ucuz Fıatla Bu Çeşitleri Ancak

SÜMER KİTABEVİ'nde

BULURSUNUZ

ABDULLAH AYKOL

Demir, Hırdavat, İnşaat Malzemesi, Civata, Kontr-plâk ve
Yağlıboya ticarethanesi

Adres : Temelli Pasajı No.: 7 Malatya Telefon : 1400

SAN DERSHANESİ

«SON PİŞMANLIK PARA ETMEZ» Atasözü boşuna söylenmemiştir.

Bir sene çocuk okutmanın üzerinize neye mal olduğunu düşünün ve ona göre çocuğunuzu bilgice takviye etmek yollarını arayın.

Her keseye uygun ve en emin yer

SAN DERSHANESİ

● Bir Fazla Lisan Bilen İki İnsan Sayılır.

● Ağaç Yaş İken Eğilir

Çocuğun lisan öğrenmek için en müsait çağı ilkökul çağıdır. Küçük deme, erken deme çocuğuna muhakkak bir yabancı dil öğretmeğe çalış.

SAN DERSHANESİ

En pratik yollarla her çağın gerektirdiği şekilde İngilizce - Fransızca - Almanca dersleri verir ve ticarî her türlü tercümeler yapar, mektupları yazar.

İlk - Orta - Sanat - Ticaret - Lise sınıflarındaki çeşitli derslerden geri kalmış, zayıf not almış öğrencilere ve durumu iyi olup da ilerki sınıflara hazırlanmak isteyenlere bir yük teşkil etmiyecek ücretle (Cebir-Geometri) Matematik - Fizik - Kimya - Tabiat B. (Biyoloji) Türkçe - Tarih - Coğrafya dersleri verir.

● Çocuk için bilgi kadar sanat terbiyesi de lâzımdır.

KEMAN - MANDOLİN ve NOTA Dersleri vermekteyiz. Kaydolmada acele ediniz.

Dershanemizde **Defter tutma** ve **Muhasebe** dersleri de verilmektedir. Kendi ticarî hesabınızı emniyetle tutmak veya tutanî takib edebilmek bilgisini size kazandıracak ve tamamen hayatî olan bu dersi en yetkili öğretmenden göreceksiniz.

Ayrıca **Gelir Vergisine** göre her türlü defter tutulur. Emin ellerle tutturulacak bu hesabatınızdan kendiniz yapıyormuşçasına gönül huzurluğu duyabilirsiniz.

Hemen **SAN DERSHANESİNE** kaydolunuz veya çocuğunuzu kaydediniz. Müşküllerinizi ora eliyle hallediniz.

SAN DERSHANESİ kültürel faaliyetler için hemşehrilerinin emrindedir.

Adres : Malatya - İstasyon Caddesi Dört Yol Otobüs Durağı Celâl Yakın Apt. Kat: I
TELEFON : 1933

~~~~~
SAN YAYINEVİ okulların ve resmî dairelerin her türlü evrakı matbualarını uygun fiatla ve istenilen nefasette yapar ve vaktinde teslim eder.

Eski bir meslekdaşınız olması bakımından kültürel konularda hazırladığınız veya hazırlayacağınız eserlerinizi yayımlamak imkânlarını arar.

Kaza ve köylerden dahi bu çeşit siparişleri kabul eder. İstanbul, Ankara gibi yerlerden getirtilmesi gereken okul kitabı ve her türlü okul kooperatif kırtasiye işlerini sağlamağa çalışır. Kooperatiflere kredi üzerine bu çeşit eşyaları gönderebilir. Yalnız bu siparişlerin okul müdür veya başöğretmenlerince müessesemize yapılması şarttır.

SAN YAYINEVİ önümüzdeki öğretim yılı içinde ilk okullar için bir dergi çıkarmayı ve ayrıca çeşitli masal kitapları yayınlamağı kararlaştırmıştır. Sizin veya öğrencilerinizin derlenmiş masalları, tarih ve coğrafya bakımından mahallî incelemeleri, folklorik araştırmaları, güzel ve mânalı çocuk karikatürleri, şiirleri varsa adresimize gönderiniz, zamanı gelince yayınlayacağız.

SALİH SAN

San Dershanesi ve Yayınevi Sahibi
İstasyon caddesi, Dört yol otobüs durağı
Celâl Yakın Apt. kat: 1 — Malatya

Kolleksiyonların muhteşiyatı arkeolojik kısımlardan Yunan ve Roma klâsiğine ait eserler; nümizmatik mevzuda: Yunan, Roma, Bizans paralarıyla Müslümanlık devrine ait Emevîler, Abbasîler, Eyyubîler, Mısır Memlûkleri, Danişmendler, Artıklar, Zengiler, Atabeyler, İlhanîler,

Memleketimizin tanınmış simalarından Amatör kolleksiyonsu Emekli Kaymakamlardan Celâl Özelçi

Mengüçler, Saldıklar, Anadolu Tevaifimülûküne ait geniş bir kolleksiyon, bu arada senceler, kazı tekniğinden muhtelif mühürler, kurşun damgalar ve Danişmendler devrini içine alıp Selçuk ve Osmanlılar dahil; kıymetli Kur'an, tezhip ve ciltler. 16 ncı asra ait çiniler, zücacî eserlerden Saks, Bohem, Beykozlar, kumaşlar ve işlemeler, antik halılar, silâhlar bu kolleksiyonların zengin ve rengin muhteşerleridir.

Bu eserlere ait ayrıca bir katalog derdesti neşirdir.

Çıkacak katalogta kütüphanede bulunan muhtelif yazma metinli kitapların izahları da yapılacaktır. Bu eserlerden bir kısmının millî müze-lerimize intikal etmesi tabii bir netice ise de toplu halde herhangi bir şehir müzesi veya müesseselerden biri bu eserleri almak istediği takdirde Anvanteri yapılmak suretiyle satış yapılabilecektir.

CELÂL ÖZELÇİ

Malatya

Tel: 1995

Sahibi: Ressam Mehmet Levent
Gaziantep Garajı — Malatya Telgraf: LEVBOY

RESİM BOYA:

Zengin renk ve dekorlarla müzeyyen resim ve tabelâlar, fabrikasyon usulü sellulozik ve sentetik kazan boyalarıyla, oto boya işleri.

OTO İŞLERİ:

Kazaya uğramış, deforme olmuş bilûm otoların fennî şekilde onarım ve ayar işleri. Garantili oksijen kaynağı.

LEVENT ATÖLYESİ OTO PERSONELİ

Sol baştan ikinci ve üçüncü Ressam Mehmet Levent'tir ve doğrultma teknisyeni Nevzat Yeroğlu'dur.

Şeker Fabrikası Teşkilâtına ait kaza neticesi hasara uğrayan bir otonun **Levent Atölyelerine** tamire girmeden (solda) ve tamirden sonraki (sağda) durumu

LEVENT ATÖLYELERİ en fennî tezgâh ve avadanlıklarıyla Malatya'nın olduğu gibi civarımızın; hattâ şarkî Anadolu vilâyetlerinin ihtiyaçlarına, rekabet kabul etmiyecek şekilde, teknik personele sahip bir sanat yuvasıdır.

(Telefonla her türlü sipariş kabul edilir ve izahat verilir.)

T. C. Ziraat Bankası

Vadeli, vadesiz tasarruf hesapları
1955 yılı ikramiye plânı tutarı
geçen yıl olduğu gibi şimdilik

1.500.000 L İ R A D I R

BU ZENGİN PLÂNDA:

Gayrimenkuller, dolgun para ikra-
miyeleri, çeşitli eşya ve ziraat
âletleri, bulunmaktadır.

F a z l a i z a h a t ı ç i n

Şube ve Ajanslarımız emrinizdedir.

Altun Pasta Salonu

Postahane karşısı

TELEFONLAR:

Merkez: 1382

Şube: 1228

En leziz ve nefis pasta, bisküvi, çörek, sütlü, tatlı ve çeşitli şurupları ancak ALTUN PASTA SALONU'ndan temin edebilirsiniz. Telefonla bîlûmum siparişler kabul edilir ve evlere kadar gönderilir.

HİKMET GÜL

Mobilya Mağazası

Schaub ve Tonkfunk radyoları acentalığı — Pasco
paspasları — Bisiklet, Puset çocuk arabaları —
Her türlü mobilya mefruşatı ile mobilya takımları

ADRES: Postane caddesi No. 57 — Malatya

Tel.: 1261

ETİZ TERZİHANESİ

En titiz ve zevk sahiplerini memnun eden el-
biseler ancak terzihanemizde dikilir.

Bir defa uğrayarak zengin desenli kumaşla-
rımızı görmeniz kâfidir.

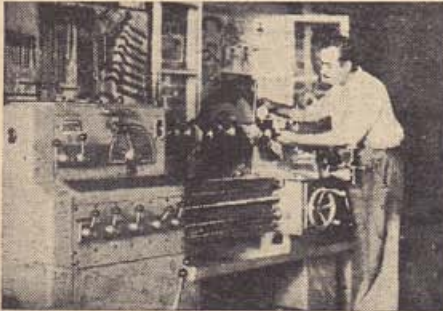
ADRES: İstasyon Cad. Kız Enstitüsü karşısı

TURAN TERZİHANESİ

İBRAHİM TURAN

En iyi malzemelerle birinci sınıf işçilik
ancak terzihanemizde mümkündür.

ADRES: İstasyon Caddesi Kız Enstitüsü karşısı No. 72/2

MUKAVEMET SÜRAT ATELYESİ

Postane Cad. 17/A Malatya

Telefon: 1201

SABRİ Tüccar Terzi

İyi malzemelerle birinci sınıf işçilik ancak terzihanemizde mümkündür.

Giyimini sevenlerin müessesemize bir defa uğramaları kendi menfaatleri iktizasındır.

ADRES: İstasyon Cad. No. 63 - Malatya
Telefon: 1533

Moda Terzihanesi

MUSA BEKTAŞ

Kadın - Erkek ve Askeri elbiseler dikişir.

Müşterilerimizi beğendirmek
en büyük kazancımızdır.

ADRES: İstasyon caddesi Kervansaray altı No. 67

Vahap Saltoğlu

MEHMET KAVALA MALATYA ACENTALIĞI

Volvo kamyon, Minerva dikiş ve nakış makinaları,
Jawa, CZ. Motosiklet, Norg buz dolabı, Çamaşır
makinası, Siebert çocuk arabaları

ADRES: Kışla Cad. No. 75 - Malatya

Telefon

Ev : 1430

Acenta: 1076

Ali Yalçinkaya

Gömlek ve Pijama Dikimevi

ADRES: Temelli Pasaj No. 18 — Malatya

Yıldırım Elektrik ve Radyo Evi

Atlas, Tikka dikiş ve nakış makineleri, Singer 15 k 88 muadili Optima, Gromina Alman menşeli yazı makineleri, çeşitli radyolar ve her türlü elektrik malzemeleri.. Ütü ve elektrik ocakları..

Vedat Oral Müessesesi

ADRES: Temelli Pasaj No. 12 - Malatya

Telefon

Ticarethane: 1856

Ev : 1415

Zümrüt kundura evi

Hazır ve ısmarlama siparişler kabul edilir.

SAİT SEMERCİ

ADRES: Kışla caddesi No. 44/8 - Malatya

Telefon: 1964

Nusret Kocatürk ve Kadir Sabaner

KADIN VE ERKEK TERZİSİ

Giyimini sevenlerin dikimevidir.

ADRES: İstasyon Cad. Taner Apt. altı

Telefon: 1422

Malatya Nakliyat Anbarı

MEHMET ŞAHİN VE OĞLU

AYHAN ŞAHİN

Oral Pasajlıhan 4/25 — Malatya

Anbarımız ilimize gelecek ve gidecek bilûmum eşya ve emtiaların tahmil ve tahliye işlerini ve nakliye işlerini en ehven fiatlarla garantili olarak sağlar.

Serkis Gezirici

Kışla Caddesi — Malatya

KUNDURA YAPIMEVİ

Telefon: 1750

Emek Mobilyaevi

VE OTURMA

Veysel Gülpınar

Yatak odası Lüikenz stilinde mobilyalar, ayrıca
hususî surette getirtilen döşemeci ile bilûmum
koltuk işleri yapılır.

Adres: İstasyon Cad. 56/7 — Malatya

Telefon: 1364

ÖZEL KARDEŞLER

Bayram Ve F. Özer

Gömlek ve Pijama Dikimevi

ÖZEL KARDEŞLER GÖMLEKLERİNİN
BEŞ HUSUSİYETİ:

- 1 — Üstün işçilik
- 2 — Zamanında teslim
- 3 — Temiz ve modern dikiş
- 4 — Buruşmaz sanfor yaka
- 5 — Daima yeni model'e

Mübalâgasız, üstün zevkinize her zaman
hizmete âmade'dir.

Kız Enstitüsü karşısı No. 83 - Malatya

Telefon: 1703

ÜRFİ TABAK

TÜCCAR TERZİ

Müessesemiz otuz senedenberi sayın Malatya halkının zevkle giyinmesini temin ettiğinden iftihar duyar.

Bundan sonra da sayın giyimsever müşterilerinin arzularına cevap verebilmek için atölye ve mağazasını genişlettiğini, yeni ve zengin desenli Merinos, Hereke, İpekiş her nevi yerli ve İngiliz kumaşlarını bulundurduğunu sevinçle müjdeler.

Üstün malzemeyle birinci sınıf garantili ısmarlama elbise yalnız ÜRFİ TABAK atölyesinde dikilir.

Bir defa uğramanız ve çeşitlerimizi görmeniz menfaatiniz iktizasındandır.

ÜRFİ TABAK

Temelli Pasaj No. 9

Malatya

Telefon: 1104

FOTO MODA

ABDULLAH YAPILIKAN

Fotoğraf zevki olanlara
hararetle tavsiye edilir.

Kışla Caddesi — Malatya

Telefon: 1613

ALİ ERKUŞ

SEVİM ŞEKERLEME EVİ
Daima müşterilerinin emrindedir.

ADRES: Kışla Caddesi No. 10 — Malatya

Telefon: 1229

ATLAS MAĞAZASI

İZZETTİN İNAN

Bilûmum tuhafîye ve Enstitü geçitlerinizi
temin edeceğiniz yegâne mağazadır.

ADRES: Oralhan No. 34 — Malatya

Telefon: 1069

MUSTAFA KILICASLAN

İTHALÂT, KOMİSYON, KANTARİYE,
YERLİ DOKUMALARI, YERLİ MAHSULLERİ

ADRES: Kılıcaslan Geçitli Han No. 36 — Malatya

TELGRAF: MUSTAFA KILICASLAN

Telefon: 1052

ACENTALIKLAR

Devlet Hava Yolları
Traktör ve Ekipmanları
Shell Petrol ve Yağları
Ford oto ve kamyonları
Oto ve traktör lâstikleri

**Foto Rekor pozlarınızı
canlandırır.**

**Yeni emekleyen ve yürü-
yen çocukların en seri ve
hareketli resimleri Rekor-
da çekilir.**

Telefonla sipariş kabul e-
dilir. Düğün, Nişan mera-
simleriyle, balo ve toplan-
tılara gidilir.

Her çeşit fotoğraf kartları ve filmleri satılır.
Hatıra resimleri yapılır ve aslına uygun olarak
istenilen şekilde büyütülür negatifleri verilmez

ADRES: Kışla Cad. No. 70/C — Malatya

Telefon : 1627

SÜR'AT İNŞAAT MÜTEAHHİTLİĞİ

FERZENT VE HÜSAMETTİN TEMEL KARDEŞLER

Firmamız her türlü inşaatınızı yapmayı deruhte eder.
Yaptıracağınız her işte muhakkak kazanacağınızı
düşünerek firmamıza baş vurunuz.

ADRES: Halfetin Mah. No. 46

Telefon : 1267

Şehir Lokantası

Postane karşısı - İstasyon cad. No. 46 - Malatya Telefon: 1210

MUSTAFA BAŞSOY

Makina Elektrik Evi

İstasyon caddesi No. 51

Telefon: 1209

Postahane karşısında

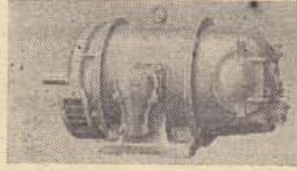
Telgraf: Tekiş - Malatya

1 — General Elektrik ampul acentası

2 — General Elektrik buz dolapları

Sanayi dolapları ve ev âletleri.

- 3 — Işıklandırma tesisatları, taahhüt, kontrol ve projesi.
- 4 — Kuvvei muharrike tesisleri, taahhüt, kontrol ve projesi
- 5 — Motör tamiri ve bobinaj.
- 6 — En iyi kalite elektrik levazımatı.
- 7 — Radyo satış ve tamiri
- 8 — Elektrik santralleri tesis, revizyon ve tamiri.
- 9 — Elektrik şebekesi proje ve montajı.

MÜESSESEMİZ YUKARIKİ MEVZULARDA
ÇALIŞMAKTADIR. FAZLA MALÜMAT İÇİN
HER AN EMRİNİZDEYİZ.

En sağlam, en ucuz gayemizdir.

M. SAİT ÇEKMEGİL

TÜCCAR TERZİ

İngiliz ve yerli seçme kumaşlar,
en iyi malzemelerle güzel sanat

İstasyon Caddesi No. 56 — Malatya

Telefon: 1195

FEVZİ GÖKDEMİR

KADIN - ERKEK TÛCCAR TERZİ

Postane karşısı No. 43/B — Malatya

Telefon: 1350

FAİK DOĞAN

GÖMLEK VE PİJAMA DİKİMEVİ

İstasyon Caddesi 83 — Malatya

Telefon: 1395

FİKRET HANLIOĞLU

TÛCCAR TERZİ

Temelli pasaj No. 16 — Malatya

Telefon: 1881

GÜVEN PROJE, REKLÂM BÜROSU

Sayın iş sahiplerinin hizmetinde olmakla şeref duyar.

ADRES: Dört Yol Yakın Apt. altı.

Telefon: 1438

ÖZEN GÖMLEKÇİ

ŞEVKET ÖZEN

Zevkinizin hususiyetlerine göre yapılan her işte
ÖZEN GÖMLEK ve **PİJAMA DİKİMEVİ** müşterilerini memnun etmek üzere çalışır. Her dikiş sizi memnun etmiyebilir. Memnun olacağınız yer
ÖZEN DİKİMEVİ'dir.

ADRES: Temelli Pasaj No. 2 — Malatya

Telefon: 1909

Kolayca bir ev edinmede gayeli Tasarruf Yoludur

Kuracağınız mesken için lüzumlu ucuz faiz ve uzun vadeli krediyi ancak EMLÂK BANKASINDA açtıracacağınız Yapı Tasarrufu hesabında para biriktirmek suretiyle temin edebilirsiniz...

Kendi evinize talihe, tesadüfe güvenmeden sahip olmanın tek emin yolu budur.

**AZ FAİZ UZUN VADE YETER
YAPI TASARRUFU**

Türkiye Emlâk Kredi Bankası

TANCA

RAKİPSİZDİR

Telgraf : TANCA Malatya
Telefon : 1859